

Kymiyhtiö 2

1978

Kymiyhtiö

Kymi Kymmene Oy:n julkaisu

Perustettu vuonna 1936 ● 38. vuosikerta ● Painosmäärä 15 800
Lehti ilmestyy joka toinen kuukausi

Sisältö huhtikuussa 1978

Ajankohtaista	1
Ranskan markkinat avautumassa	2
Osakkuusyhtiöt 12: Stymer Oy Stymerillä merkitystä tuontirahan säästäjänä	4
Raportti lukijatutkimuksesta	8
Toimi Pirisen klarinetti soi 50 vuotta	15
Kymiyhtiö harjoittaa aktiivista maankäyttöpolitiikkaa	16
Mistä tulet? Mihin menet?	19
Työntekijän tyytyväisyys ja terveys eivät ole riippuvaisia yksinomaan työaikamuodosta	20
Tästä puhutaan	22
Syntymäpäiviä	24

Tämän numeron valokuvaajat: Heinz von Sterneck, Pauli Bergström/pf-studio Helsinki, Tuomo Pitkänen, Kari Suhonen, Heli Kyllönen ja A. Marttila

Kansikuva: Pariisin lähistöllä toimivan Kymmene-Star -myyntiyhtiön konttoritilojen yhteydessä on suurehko paperivarasto, mihin mahtuu runsaat 2 000 tonnia arkeiksi leikattua paperia. Kuvassa taka-alalla myyntiyhtiön toimitusjohtaja Carl Forssell (oik.) ja varastopäällikkö Piero Pesci.

Foto: Pauli Bergström/pf-studio, Helsinki

Kansipaperi: Diamondstar 135 g/m²
Arkit: Diamondstar 100 g/m²

ISSN 0356-0538

● Kymiyhtiö-lehden ja Uutis-lehden toimittajien on syytä olla tyytyväisiä toisaalla tässä lehdessä julkaistun lukijatutkimuksen tuloksiin. Osoittaahan tutkimus, että yhtiön julkaisemat lehdet luetaan tarkkaan. Kaikille ei lehtien jakama tieto edes riitä, vaan monien mielestä lehtien ilmestymiskertoja olisi liittävä.

Päivä- ja aikakauslehden toimittaja haluaa lehtensä sekä viihdyttävän että jakavan käyttökelpoista tietoa. Henkilöstölehden toimittajan vilpittömänä

Lullukoita?

● Kymiyhtiön henkilökunta osoitti muutamia vuosia sitten melkoista aktiviteettia vaatiesaan ääntään kuuluville yhtiön henkilöstölehdissä. Kun verrataan sitä aktiivisuutta tähän passiivisuuteen, mitä nyt osoitetaan saavutettua etua käytettäessä, ei voi muuta sanoa kuin, että lullukoita ollaan!

Kymiyhtiö-lehdessä avattiin henkilökunnan mielipiteitä varten sivut Järjestöjen kuulumisia, Mielipiteeni ja Sopii kysyä. Näin pää oli auki laajempaakin keskustelua ja mielipiteiden vaihtoa varten. Sanomista kun tuntui olevan.

Mutta kuinka kävikään? Kysymyksiä on näinä vuosina tullut pari kolme. Mielipiteitä sa-

Kiitos yhtiöläisille

toiveena on lisäksi, että hänen lehtensä voisi vaikuttaa työviihdyvyyttä ja -motivaatiota parantavasti.

Kyselyn tulokset osoittavat, että ainakin Kymiyhtiön henkilökunnan piirissä uskotaan tiedottamisen parantavan viihtyvyyttä työssä. Koska huomattava osa tiedottamisesta tapahtuu henkilöstölehtien avulla, osoitetaan toimittajan toive ainakin osittain toteutuneeksi.

Jotta lehdet vastaisivat lukijoiden toiveita, tarvitsee niiden toimitus kuitenkin lukijoiden

apua. Tehdystä tutkimuksesta saammekin viitteitä niistä asioista, joihin tulevaisuudessa olisi kiinnitettävä lehdissä eniten huomiota.

Jos pystymme nämä toivomukset täyttämään, ehkä viihtyvyys työpaikoilla entisestään paranee — ja työteho samalla kasvaa.

Tässä vaiheessa toimituksen on syytä kiittää lukijoita ja kaikkia yhtiöläisiä henkilöstölehtiin kohdistuvasta mielenkiinnosta ja parannusehdotuksista lehtien kehittämiseksi. □

Kesä on nuorten

man verran. Nyt niitä ei kenelläkään joko ole tai ei välitetä sanoa. Järjestötkin ovat kuin sammuneita tähtiä. Lehden palstoja on saatu tyrkyttää järjestöjen käyttöön ja apuakin on tarjottu. Niin vain on, että tyhjä on jäänyt käteen.

Lukijatutkimuksen perusteella todettiin, että työpaikoissa keskustellaan useasti yhtiön henkilöstölehdissä julkaistuista kirjoituksista. Näin ollen niitä on syytä pitää käyttökelpoisina ja kiinnostusta herättävinä tiedonvälittäjinä.

Ja mikä olisikaan mielenkiintoisempaa kuin, että keskustelu yhteisistä asioista siirtyisi työpaikoilta myös henkilöstölehtemme sivuille. □

● Kevät keikkuen tulevi ja sen mukana työpaikoille uusia nuoria ihmisiä. Kymiyhtiön ammatikoulusta siirtyy mm. Kuusankoskella työelämään 68 nuorta ja harjoittelijoita ilmestyy noin 130.

Kuusankoskella on ammattikoululaisille kuluneena lukuvuonna ensimmäisen kerran annettu työnopetusta todellisissa työolosuhteissa. Siirryttäessä vakituisiksi työntekijöiksi ovat työpaikan pulmat kuitenkin entistä kouraantuntuvampia, toisaalta myös työtovereiden ajatukset poikkeavat koulutovereiden ajatuksista.

Uudet ammattimiehet ja harjoittelijat tuovat puolestaan työpaikoille paitsi tuoretta tietoa,

myös niitä odotuksia, joita tehdään ulkopuolella työhön kohdistuu.

Uudet ja vakituiset työntekijät voivat siis oppia paljon toisiltaan, mikäli suhtautuvat toisiinsa joustavasti ja antautuvat keskusteluun.

Eiköhän sovita, että uudet nuoret ihmiset otetaan vastaan ennakkoluulottomasti ja pyritään edesauttamaan heidän sopeutumistaan kiireiseen ja paineeseen työelämään. □

● Ranska on paperinmyyjälle arvaamattomien mahdollisuuksien maa. Tämän ovat saaneet monin eri tavoin kokea lähellä Pariisia toimivan Kymmene-Star -myyntiyhtiön edustajat, jotka ovat nyt viiden vuoden ajan tehneet tunnetuiksi Kymiyhtiön kansainvälisen paperiperheen tuotteita. Viimeaikaisista tuloksista päätellen myyntiyhtiön pojilla on vihdoinkin luja ote ranskalaisiin paperimarkkinoihin.

Ranskan markkinat avartumassa

● Kymiyhtiön ja sen ulkomaisten tytä- ja osakkuusyhtiöiden yhteinen myyntiorganisaatio ulottuu nykyisin 13:een maahan. Ranskan myyntiyhtiö Kymmene-Star S.A.R.L. aloitti toimintansa syksyllä 1973 aikana, jolloin paperimarkkinat kävivät täysillä kieroksilla.

”Ei silloin ollut oikeastaan kysymys paperin myynnistä, vaan pikemmin jakelusta,” toteavat myynnin pojat melkein kuorossa muistellessaan tuota viimeisen boomin eli korkeasuhdanteen kiireistä aikaa.

”Hyvät suhdanteet auttoivat meitä tietenkin mukavasti liikkeelle, joskin suomalaisilla oli Ranskassa siihen aikaan sellainen maine, että tulemme näille markkinoille vain silloin, kun päämarkkinoillamme ei vedä.”

Näin toteaa ekonomi **Carl Forssell**, Kymmene-Star S.A.R.L.:n toimitusjohtaja, järeän luokan myyntikanuuna, jolla on ulkomaisesta työskentelystä kymmenen vuoden kokemus. Ensimmäiset viisi vuotta hän mõi Kymiyhtiön länsisaksalaisen osakkuusyhtiön Nordland Papieren tuotteita Hampurissa ja Dörpenissä, kunnes siirtyi v. 1973 käynnistämään uutta Ranskan myyntiyhtiötä.

Elintarvikkeistaan kuulut Pariisin Hallit, jotka sijaitsevat nykyisin Rungis'n alueella, ovat mieluinen ostospaikka toimitusjohtaja Carl Forssellille.

● ”Alkuaikoina myyntialueenamme oli yksinomaan Pariisi. Nykyisin meillä on Ranskassa lähes 1 000 asiakasta, joista vakituksia on 350. Näihin kuuluu tukkuliikkeitä, kustantajia, mainostoimistoja sekä tietenkin pieniä ja suuria painotaloja,” sanoo Forssell.

Esimerkkejä lopputuotteista löytyy asiakkaiden runsaudesta johtuen valtavasti. Tässä niistä joitakin.

Leipäkaupan käärepaperina näkee Kymintehtaan ’jenkkipaperia’, Ranskan postilaitoksen jättipainoksena jakama seinäkalenteri on tehty Juantehtaan

taan kartongille, Riemukaarta ja Eiffel-tornia esittäviä postikortteja painetaan jatkuvasti Starin Astraluxille ja Kymintehtaan päällystyslaitoksen valmistamaa Silverstaria voi löytää vaikkapa Pigallella ostetusta korkealuokkaisesta seksilehdestä.

”Laatu, hinta ja toimitusaika ovat ranskalaisille asiakkaille yhtä tärkeitä kuin kaikille muillekin paperinostajille. Tärkeintä ranskalaisille on kuitenkin

Kymmene-Starilla on Ranskassa lähes tuhat asiakasta. Näin suuren asiakaskunnan hoitaminen vaatii myyntiyhtiön henkilökunnalta saumatonta yhteistyötä.

kin luotettavuus,” sanoo Forssell.

”Olemmekin pyrkineet kaikissa yhteyksissä korostamaan, että Kymmene-

Star on tullut Ranskan markkinoille jäädäkseen. Ja nähtävästi työllämme on ollut merkitystä, sillä nykyisin meitä pidetään jo ruotsalaisten veroisina markkinoijina,” kehaisee Forssell.

● Myyntikonttorin ja tehtaan välinen yhteys on myyjälle elintärkeä. Forssellin mukaan ei riitä, että on selvillä kulloisestakin tuotevalikoimasta ja sen hienouksista. Pitää tuntea myös tehtaan olosuhteet ja ennen kaikkea tehtaan tarjoamat mahdollisuudet.

”Asiakkaalle on pystyttävä heti vastaamaan voiko tehdas toimittaa hänen haluamiaan laatuja ja kokoja. Kauppa on jo melkein menetetty, jos tällaisiin asioihin myyjän pitää lähteä etsimään vastausta tehtaalta saakka,” sanoo Forssell.

Hän antaa arvoa niille vuosille,

Eeva-Maija Viiriö huolehtii sihteerintyönsä ohella myös myyntikonttorin atk-laitteistosta, jolla hoidetaan mm. varastokirjanpitoa sekä laskutusta.

jotka hän toimi Kymiyhtiössä Kuusankoskella. ”Kymmenen vuoden aikana opin tuntemaan paperitehtaat ja koko paperinvalmistusprosessin perinpohjin. Tästä on ollut tavattomasti hyötyä käytännön myyntityössä.”

● Kun Kymmene-Star aloitti toimintansa Rungis'ssa oli sen palveluksessa vain neljä henkilöä. Nyt on joukko kasvanut neljääntoista. Konttorin yhteydessä on suurehko varasto, johon mahtuu runsaat 2 000 tonnia arkeiksi leikattua paperia. Monilla tukkuliikkeillä on samoja laatuja omissa varastoissaan, kun taas eräät ostajat nouta-

Myyntikonttorin yhteydessä olevaan paperivarastoon mahtuu runsaat 2 000 tonnia arkkitavaraa. Tästä määrästä löytyy erilaisia laatuja ja kokoja vaativallekin asiakkaalle.

vat tavaransa myyjän varastosta.

Kymmene-Star on päässyt vähitellen asiakassuhteisiin kaikkien suurten pariisilaisten tukkuliikkeiden kanssa. Lisäksi yhtiöllä on agentteja ja tukkuliikkeitä asiakkainaan ympäri maata. Ääripisteinä ovat pohjoisessa Lille, idässä Strasbourg, lännessä Nantes ja etelässä Grenoble.

Kymiyhtiön erikoispaperilaatujen lisäksi Kymmene-Star markkinoi Ranskassa myös englantilaisen Star Paperin sekä länsisaksalaisen Nordland Paperin tuotteita.

● Tämän vuoden alusta lähtien Kymmene-Star on ryhtynyt myymään myös Kymiyhtiön uusimman ulkomaisen yrityksen Papeteries Boucher'n paperilaatuja.

”Kun meillä on nyt oma tehdas markkina-alueemme sisällä, meidän on varmasti entistä helpompaa herättää luottamusta asiakaspiireissä. Sanoisinkin, että Kymiyhtiön ja Starin merkitys Ranskan markkinoilla on Boucher-tehtaiden oston jälkeen vahvasti kasvamassa,” arvioi Forssell.

● Kymmene-Starin myyntikonttori sijaitsee 15 kilometrin päässä Pariisin keskustasta Rungis-nimisessä esikau-

pungissa. Lähellä ovat Orlyn kansainvälinen lentokenttä ja elintarvikkeistaan kuuluisat Hallit, jotka siirrettiin Pariisin keskustasta Rungis'hin muutama vuosi sitten.

Myyntikonttori ja varasto on sijoitettu Silic-nimiselle alueelle, minne on keskitetty teollisuuden ja kaupan toimistoja sekä jakeluvarastoja. Tällä alueella työskentelee peräti 4 500 henkilöä.

Silic on kuin ennuskuva tulevaisuuden kaupungista. Sen yleisilme on huippumoderni ja pelkistetty, mutta samalla kova ja hengetön. Rakennukset ovat toinen toisensa näköisiä, jopa siinä määrin, että taksimiehellä on vaikeuksia löytää oikea osoite. Kaikesta päätellen tämä elementtilabyrintti onkin omistettu maailmankuuluille kokeileville arkkitehdeille, sillä mm. sellaiset tekijät kuin Le Corbusier, Saarinen jr ja Candela ovat saaneet Siliciin nimikkokatunsa.

● Myyntiyhtiön henkilökunnasta on toimitusjohtajan lisäksi suomalainen vain sihteeriksi Eeva-Maija Viiriö eli ranskalaisittain Mlle Viriö. Varaston päällikkönä on italialainen Piero Pesci ja myyntipäällikkönä on pesunkestävä gallialainen François Brault, joka toimi ennen paperialalle tuloaan viini-kauppiaana. Muu henkilökunta on Rungis'n lähistöltä.

Eeva-Maija Viiriö on ollut Kymmene-Starin palveluksessa lähes koko yhtiön toiminnan ajan. Hän tuli Ranskaan kielen ja rikkaan kulttuurielämän houkuttelemana. ”Ja taisin tulla jäädäkseen,” hän tunnustaa.

Nti Viiriöllä on pieni yksiö aivan Pariisin keskustassa. Kovasta vuokrasta huolimatta hän arvostaa keski-kaupunkia asuinpaikkana. Työmatka taittuu punaisella Minillä moottoritietä pitkin puolessa tunnissa. Julkisilla kulkuneuvoilla kestäisi matka huomattavasti kauemmin.

”Täällä tehdään mielestäni enemmän töitä kuin Suomessa. Tai ainakin meille jää vähemmän vapaa-aikaa, sillä esimerkiksi konttoriaika on 8.30–17.30. Ranskalainen mentaliteetti on tietysti suomalaiselle vieras ja joskus tuntuu, ettei siihen totu lainkaan.”

”Minulle henkilökohtaisesti on kuitenkin tärkeintä, että voin tehdä työtä, joka on mielenkiintoista ja jossa viihdyn,” sanoo nti Viiriö. □

Eero Niinikoski

Osakkuusyhtiöt 12:

Styreenimuoveja valmistava ja markkinoiva Stymer perustettiin v. 1970 kolmen yhtiön voimin. Perustajaosakkaina olivat Kymiyhtiö, Paraisen Kalkki Oy (nyk. Partek) ja Rikkihappo Oy (nyk. Kemira Oy). Vuosi myöhemmin omistajien luku kasvoi vielä yhdellä. Neste Oy:n tultua mukaan omistussuhteet järjestettiin niin, että jokaisella oli osakkeista 25 %. Yhtiöstä tuli siten puoliksi valtionyhtiöiden, puoliksi yksityisten omistama. Viimeisin omistussuhdemuutos tapahtui helmikuussa 1976, jolloin Kymiyhtiö osti Partekin osuuden osakkeista, mihin liittyi myös osakkeen nosto lähes kolminkertaiseksi eli 48 milj. markaan.

Stymer Oy:n tuotantolaitokset valmistuivat vuoden 1972 loppupuolella, ja ensimmäiset tuote-erät lähtivät tehtaalta alkuvuodesta 1973.

Soluuntuvia ja kovia styreenimuoveja

Stymer Oy:n tuotanto jakautuu kahteen linjaan, joista molempien kapasiteetti on 10 000 t vuodessa. Toisella linjalla valmistetaan ns. kovia styreenimuoveja, lasinkirkasta polystyreeniä (Stymer PS) ja iskunkestävää polystyreeniä (Stymer SB) ja toisella pehmeää soluuntuvaa polystyreeniä (Stymer EPS).

Polystyreenin raaka-aine on styreenimonomeeri, jota Stymer tuo pääasiassa Manner-Euroopasta, Hollannista ja Ranskasta, meritse Kymin kemikaalisatamaan, mistä se johdetaan Nesteen omistamiin varastosäiliöihin. Tästä melko nopeasti pilaantuvasta raaka-aineesta valmistetaan polystyreeniä panosreaktoreissa nk. suspensiopolymeroitintiprosessissa. Polystyreeniä valmistetaan Stymerillä keskeytymättömästi kolmivuorotyönä.

Polystyreeni on perusmuodossaan

"Perustaminen ei ollut vikatikki"

Toimitusjohtaja, fil.maisteri Kristian Lindroos on vajaan vuoden johtanut Stymer Oy:tä. "Entiseen yhtiöön verrattuna on ajatusmaailma täällä vähän toinen."

● Lasinkirkkaita rakeita ja vaaleita, pieniä helmiä — sen kummemmilta eivät näytä Kymiyhtiön osakkuusyhtiön Stymer Oy:n tuotteet. Näitä toimitusjohtaja Kristian Lindroosin 'hyvin proosallisiksi' kuvailemia tuotteita Stymer on valmistanut Sköldvikin teollisuusalueella Porvoon maalaiskunnassa, Nesteen, Pekeman ja Kymin Kemian Porvoon tehtaan naapurustossa runsaan viiden vuoden ajan.

jäykkä, lasinkirkas muovi. Fysikaalisia ominaisuuksia voidaan säädellä lisäämällä esim. iskulujuutta parantavaa kumia, kemikaalien kestävyyttä parantavaa akrylinitriiliä jne.

Stymerin tuotanto ei perustu kotimaiseen tietämykseen, vaan kahteen ulkomaiseen lisenssiin, joista toinen on Shell International Chemical Co:ltä hankittu ja toinen japanilaiselta Denka-yhtiöltä.

Ns. kovien muovien Stymer PS:n ja SB:n käyttökohteita ovat erilaiset pakkaukset mm. maitotuotteita ja luonnonmehuja varten, kertakäyttöastiat kuten juomamukit, lautaset, haarukat, veitset ja lusikat sekä kodinkoneiden ja radio- ja tv-laitteiden rakenneosat.

Solupolystyreeniä eli Stymer EPS:ä käytetään mm. rakennusten lämpö- ja kylmäeristeiden, routaeristeiden, put-

kieristeiden sekä erilaisten kuljetuspakkausten valmistukseen.

Perustettiin suurin toivein

Stymer Oy kuten Pekema Oy:kin perustettiin suurin toivein 70-luvun vaihteessa, jolloin mm. styreenimuovien kulutuksen kasvun uskottiin olevan lähes 60-luvun tasoa, noin 13–15 % vuodessa. Öljykriisi tuli kuitenkin

Toimitusjohtaja Lindroos ei luonnollisestikaan yhdy niihin arvostelijoihin, jotka sanovat, että petrokemiallisen teollisuuden perustaminen Suomeen yleensä on ollut 'vikatikki'. Hänen mielestään orgaaninen kemia on ala, joka kuuluu nykyaikaiseen yhteiskuntaan hyvin olennaisena tekijänä. Stymerin merkitystä on mitattava siltä kannalta, paljonko sen avulla on säästetty 'tuontirahaa'. Kysymys on siitä,

myös jonkin verran Sev- ja EEC-maihin. Stymer ei ole alan ainut yrittäjä Suomessa, mutta hallitsee kuitenkin markkinoita. Toinen valmistaja on saksalais-ruotsalaisen yhtiön omistama Suomen Polystyreeni Tehdas Oy, joka on tuotantokapasiteetiltaan noin puolet Stymeristä.

Kotimaista kilpailijaa pahempaan pitää Suomen Polystyreeni Tehdas Oy:n entinen ja Stymerin nykyinen

Stymerillä merkitystä tuontirahan säästäjänä

väliin. Stymerille se merkitsi sitä, että yhtiö ehti kirjata vain yhden voitollisen vuoden, vuoden 1974, jolloin 38 milj. markan liikevaihdosta kertyi voittoa 0,3 milj. markkaa.

Seuraava vuosi oli jo huikean tappiollinen eikä voiton puolelle päästy vielä viime vuonnakaan, vaikka tulos on ollut paranemaan päin. Toimitusjohtaja Lindroosin mukaan vielä vahvistamaton vuoden 1977 tilinpäätös osoittaa, että vuodesta tuli suunnilleen edellisen kaltainen. Viimevuotista tulosta heikensi loppuvuoden devalvaatio, joka Lindroosin mukaan oli Stymerille haitallinen ainakin lyhyellä tähtäyksellä. Viime vuonna kapasiteetista oli käytössä 85 % eli tuotanto nousi n. 17 000 tonniin.

"Kyllä se tästä paranee", sanoo toimitusjohtaja Lindroos kuitenkin painokkaasti. Hän perustaa uskonsa lähinnä soluuntuvaan polystyreeniin, jonka kulutus kasvaa edelleen. Sen sijaan Stymerin toisen tuotantolinjan tuotteiden kulutuksen kasvua ei ole näkyvissä.

millä ajanjaksolla Stymerinkin toimintaa tarkastelee.

Kaksi kolmannelta kotimaahan

Stymerin tuotannosta 2/3 jää kotimaahan ja loput toimitetaan vientiin pääasiassa Pohjoismaihin, mutta

toimitusjohtaja sitä, että polystyreeniä tuodaan edelleen enemmän kuin vietään. "Tämän tilanteen pitäisi muuttua", sanoo toimitusjohtaja Lindroos. Kolmasosa Suomessa käytetystä polystyreenistä tuodaan ulkoa.

Stymer Oy:n tuotantolaitos sijaitsee Nesteen, Pekeman ja Kymin Porvoon tehtaan naapurustossa Porvoon maalaiskunnan Svartbäckissä. Stymer työllistää 110 henkilöä.

Polystyreeniä valmistetaan styreenimonomeeristä panosreaktoreissa, joita Stymerin reaktorihallissa on neljä. Prosessia valvomassa reaktorinhoitaja Seppo Mällinen.

Oma tuotekehittely tärkeällä sijalla

Alalla tapahtuvan nopean kehityksen sekä kovan kansainvälisen kilpailun takia ei Stymerkään voi luottaa tuotannossaan pelkästään toisten tietoon, vaan joutuu sijoittamaan jatkuvasti myös omaan tuotekehittelyyn. Toimitusjohtaja Lindroos sanoo, että tulokset eivät ole olleet kouriintuntuvia eivätkä sellaisia, jotta tavallinen kuluttaja niitä huomaisi. Tulokset vaikuttavat pääasiassa Stymerin asiakkaiden valmistustekniikkaan. Stymerin tuotekehittely tapahtuukin hyvin kiinteässä yhteistyössä asiakkaiden kanssa.

Tuotekehittelyn saavutuksia Lindroos kuvaa sanomalla, että kukaan ei enää käytä sitä tavaraa, mitä viisi vuotta sitten valmistettiin. Erittäin suuri paino pannaan luonnollisesti tuotteiden elintarvikekelpoisuudelle.

”Mehän olemme enkeleitä”

Sköldvikin teollisuusalue saasteineen on jatkuvasti ollut lähialueiden asukkaiden sekä luonnonsuojelijoiden hampaissa. Toimitusjohtaja Lindroos ei myönnä Stymeriä syylliseksi, vaan toteaa, että ”mehän olemme enkeleitä”. Prosessivedessä olevat fosfaatit poistetaan, mutta nehan eivät

ole myrkkijä, vaan ravinteita. Jonkinlainen monostyreenipäästö aiheuttaa hajua, joka on Lindroosin mukaan melko miellyttävää. Samaa ainetta käytetään jopa hajuveden joukossa.

Yhteistyötä sekä Nesteen että Pekeman kanssa

Kaikki Sköldvikin teollisuusalueen petrokemian laitokset ovat kiinteässä yhteistyössä keskenään. Pekeman kanssa Stymerillä on toistakymmentä yhteistyösopimusta, jotka nyt tulevat uudelleen sovittaviksi, kun Pekema on siirtymässä kokonaan Nesteen omis-

tukseen. Pekeman kanssa Stymerillä on mm. korjaussopimus ja palosopimus. Myös osa vedestä saadaan Pekemalta. Neste toimittaa Stymerille höyryn, vettä sekä sähköä.

Huolimatta kiinteistä toiminnallisista siteistä toimitusjohtaja Lindroos ei kuitenkaan usko, että Pekeman kohdalla, omistuksen siirtyminen kokonaan yksityisiltä yhtiöiltä Nesteelle, olisi Stymerillä pian edessä. "Näin on ainakin niin kauan kuin meillä rahat riittää", sanoo Lindroos.

Lindroos tuli kilpailijalta

Toimitusjohtaja Lindroos on noin vuoden totutellut Stymer Oy:n tavoille. Hän tuli taloon Stymerin kilpailijalta Suomen Polystyreeni Tehdas Oy:ltä. Eroja kahden omistuspohjaltaan erilaisen yhtiön välillä on luonnollisesti havaittavissa. "Ajatusmaailma on vähän toinen", sanoo Lindroos. "Aikaisemmassa yhtiössä lähdettiin siitä, että pääomalle piti saada jotakin tuottoa. Täällä tavat ovat toiset. Pennin syrjästä ei pidetä samalla lailla kiinni."

Styreenimuoveja valmistava ja markkinoiva Stymer Oy perustettiin v. 1970. Tuotanto käynnistyi alkuvuodesta 1973. Yhtiön tuotantokapasiteetti on 20 000 t soluuntuva polystyreeniä sekä kovia styreenimuoveja.

Yhtiö on puoleksi valtion yhtiöiden, puoleksi yksityisen yhtiön omistuksessa:

Kymiyhtiö	50 %
Neste Oy	25 %
Kemira Oy	25 %

Yhtiön osakepääoma on 48 milj. markkaa. Liikevaihto v. 1977 oli n. 53 milj.mk. Henkilökunnan määrä on 110.

Teksti: Marja-Leena Mauno

Kuvat: Tuomo Pitkänen

Kovat styreenimuovit pakataan 50 kilon muovisäkkeihin ja kootaan tonnin paaleiksi. Soluuntuva polystyreeni pakataan kahdeksankulmaiseen, tonnin vetävään pahvipakkaukseen. Trukin ohjaimissa varastomies Rauha Ryhänen.

Toimituksen uutisia

Uutislehden toimitussihteeri **Marja-Leena Mauno** siirtyi pois yhtiön palveluksesta 31.3. Hän meni aluetoimittajaksi Ilta-Sanomien Keski-Suomen toimitukseen Jyväskylään. Viimeisimpänä työnään tiedotusosastolla hän urakoi päätökseen suuritoisen lukijatutkimuksen, josta laadittu jälkiraportti on julkaistu tässä lehdessä. Toimitus esittää Marja-Leenalle tästä 'diplomityöstä' sekä kuluneista vuosista mitä parhaimmat kiitokset.

Uudeksi toimittajaksi tiedotusosastolle saamme tutun tytön, sillä osaston sihteeri **Maritta Hanjoki** on 1.5. alkaen nimitetty tiedotustoimittajaksi. Maritan kynänjälkeä on lehdissämme näkynyt jo useamman vuoden ajan eri yhteyksissä. Toivotamme uuden jäsenen tervetulleeksi toimitustiimiimme.
E.N.

● Kymiyhtiön henkilöstölehtiä koskeva lukijatutkimus käynnistettiin henkilöstölehtien neuvottelukunnan vuoden 1977 kevätkokouksessa tekemän aloitteen johdosta. Kyselykaavakkeet satunnaisesti valituille yhtiöläisille postitettiin vuoden 1977 syyskuussa ja tulokset käsiteltiin tietokoneajona Tampereen yliopiston tietokonekeskuksessa kuluvan vuoden alussa. Tutkimuksen vetäjänä Kymiyhtiössä oli toimitussihteeri, yhteiskuntatiet. kand. Marja-Leena Mauno ja yhdyshenkilönä Tampereen Yliopiston tiedotusopin laitoksella vs. professori Jorma Miettinen.

Lehdet tyydyttävät – sisäistä tiedotusta olisi kehitettävä

Yhtiön henkilöstölehdissä viime vuosina toteutetut uudistukset ovat olleet useimpien yhtiöläisten mieleen. Viime syksynä suoritetun lukijakyselyn vastaajista yli 80 % piti Kymiyhtiö-lehden uutta ilmettä onnistuneena. Entinen Tiedotuslehti, nykyinen Uutislehti sai saman arvion runsaalta 70 prosentilta vastaajista.

Kyselyn vastausprosentti jäi melkoisen alhaiseksi, noin 36 prosentiksi, mistä johtuu, että tuloksista voi vetää koko yhtiötä koskevia johtopäätöksiä vain hyvin varovaisesti. Tulokset ovat kuitenkin suuntaa antavia, eivätkä osoita, että lukijat haluaisivat mitään perustavia muutoksia.

Tutkimukseen valittiin satunnaisesti 1326 yhtiöläistä eli noin 10 % palveluksessa ja eläkkeellä olevista. Muiden tehdaspaikkakuntien osuutta painotettiin Kuusankoskeen nähden siten, että otantaan valittiin niissä palveluksessa olevista joka kuudes, kun kuusankoskelaisista valittiin joka kymmenes ja eläkeläisistä joka kolmastoista.

Vastauksia saatiin 487, joista puutteellisuuksien takia jouduttiin hylkäämään 14. Kuusankoskelaisista palveluksessa olevista vastasi keskimäärin joka 24., kun esimerkiksi heinolalaisista vastasi joka 13., hallalaisista vain joka 32. ja eläkeläisistä joka 48.

Vastausprosentin pienuuden syistä voi esittää vain oletuksia. Osansa lienee kyselylomakkeen laajuudella sekä sillä, että lomakkeen saaneille ei lähetetty yhtään 'karhuamiskirjettä' eli useampaa vastauskehotusta, mikä on tavallinen käytäntö tämantapaisissa kyselyissä. Tutkimuk-

sesta kerrottiin Uutislehdessä useaan otteeseen, samoin mm. vastausajan pidentämisestä, mutta asia ei näillä keinoin mennyt erityisen hyvin perille.

Ketkä vastasivat

Palveluksessa olevista vastaajista naisten ja miesten osuus vastasi yleistä yhtiön henkilöstön sukupuolijakautumaa. Vastaajista naisia oli noin 25 % (tilastotiedot v. 1976–77). Eläkeläisistä miehet vastasivat enemmän kuin naiset.

Vastaajien ikäjakautuma ei kovin hyvin vastannut yhtiöläisten ikäjakautumaa. Suurin ikäryhmä, 20–29 vuotiaat, oli heikoimmin edustettuna vastaajien joukossa. Parhaiten ovat edustettuna 40–49 vuotiaat.

Taulukko 1

Palveluksessa olevien vastaajien ikäjakauma verrattuna palveluksessa olevien ikäjakaumaan (%)

	Palveluksessa olevat 1977	Vastaajat
Alle 20-v.	5	4
20—29-v.	28	21
30—39-v.	23	26
40—49-v.	23	29
50—59-v.	17	16
yli 60-v.	4	4
Yhteensä		
100 %, lkm	8170	386

Koulutusjakautuma osoitti, että enemmän kuin peruskoulutuksen (kansalais- tai peruskoulu) saaneiden osuus vastaajista oli hieman suurempi kuin koko maan väestössä keskimäärin (yhtiöläisten koulutusjakautumasta ei ole tilastoa olemassa), mikä johtunee siitä, että toimihenkilöiden osuus vastaajista oli suhteellisesti hieman suurempi kuin työntekijöiden.

Eri tehdaspaikkakunnista suhteellisesti heikoimmin vastasi — kuten edellä jo todettiin — Halla ja suhteellisesti parhaiten Heinola.

Tulosryhmittäin laskettuna suhteellisesti parhaiten vastasivat Metalliin kuuluvat, suunnilleen yhtä hyvin Perustuotantoon ja Kemiaan kuuluvat ja sitten Paperiin kuuluvat.

Taulukko 2

Palveluksessa olevien yhtiöläisten ja vastaajien jakautuma tulosryhmittäin (%)

	Palveluksessa olevat (31.8.77)	Vastaajat
Paperi	48	40
Perustuotanto	24	24
Metalli	23	29
Kemia	4	5
Konserni	1	0
Ei ilmoittanut	—	2
	7892	386

Työaikamuodon mukainen jakautuma osoitti, että Kuusankoskella kolmivuorotyössä olevia on vastaajien joukossa suhteellisesti melkoisesti vähemmän kuin päivätyössä olevia. Päivätyössä käyvät vastasivat lähes kolme kertaa useammin kuin kolmivuorotyössä olevat. Metallin tehdaspaikkakuntien vastaajista niin harvat olivat vuorotyössä, ettei heidän osuudestaan voi vetää johtopäätöksiä (esim. Heinolassa 2-vuorotyössä oli noin 80 henkilöä, joista vastaajien joukossa oli vain kolme).

Aseman mukaisesti palveluksessa olevat vastaajat jakaantuivat niin, että toimihenkilöistä vastasi noin joka 14., kun työntekijöistä vastasi vain joka 23. Esimerkiksi Heinolassa toimihenkilöistä vastasi joka 10., kun työntekijöistä vastasi joka 13.

Palveluksessa olevien vastaajien työssäoloajan mukainen jakautuma osoitti, että vähiten vastaajien joukossa on alle viisi vuotta palveluksessa olleita. Heistä vastaajien joukossa on vain noin joka 32. 5—10 vuotta sekä yli 10 vuotta palvelleita on vastaajista suhteellisesti enemmän kuin heitä on yhtiöläisten joukossa. 5—10 vuotta palveluksessa olleista vastasi noin joka 17. Yli 10 vuotta palveluksessa olleista vastasi joka 18.

Taulukko 3

Palveluksessa olevien työssäoloajan mukainen jakautuma verrattuna vastaajien vastaavaan jakautumaan (%)

Työssäoloaika	Palveluksessa olevat (v. 1976)	Vastaajat
Alle 5 vuotta	35	23
5—10 vuotta	17	22
yli 10 vuotta	48	55
ei ilmoittanut	—	—
	8170	386

Lehdet luetaan melkoisen tarkkaan

Sekä Kymiyhtiö-lehti että Uutislehti luetaan melkoisen tarkkaan. Vastaajista yli 36 % ilmoitti lukevansa Kymiyhtiön kokonaan, noin 57 % itseään kiinnostavat asiat ja vain noin kahdeksan prosenttia vastaajista ilmoitti tutustuvansa lehteen silmäillen.

Uutislehti luettiin vielä tarkemmin, mikä on luonnollista lehden koon ja luonteen huomioon ottaen. Vastaajista yli 45 % luki Uutislehden kokonaan ja noin 40 % itseään kiinnostavat asiat. Vain viisi prosenttia jätti lehden selailun varaan. Noin kahdeksan prosenttia jätti vastaamatta kysymykseen. (Tämä johtuu siitä, että useat eläkeläiset eivät voineet ottaa kantaa asiaan, koska eivät saa Uutislehteä.)

Taulukko 4

Kymiyhtiö-lehden lukeminen lukijan työpaikkakunnan mukaan (mukana myös eläkeläiset)

	Kokonaan		Vain kiinnostavat asiat		Selailen		Ei lainkaan tai ei vast.		lkm
	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	
Kuusankoski	106	41	127	49	25	10	1	0	259
Juankoski	5	19	19	73	2	8	0	—	26
Halla	9	41	13	59	0	—	0	—	22
Soinlahti	6	50	6	50	0	—	0	—	12
Heinola	18	33	33	60	4	7	0	—	55
Karkkila	16	31	32	63	1	2	2	4	51
Salo	3	19	11	69	2	12	0	—	16
Santasalo	3	30	6	60	1	10	0	—	10
Porvoo	2	28	3	44	2	28	0	—	7
Muut	4	27	9	60	2	13	0	—	15
(esim. Verla, Haukkasuo, Hgin kontt. kirjapaino, ei vast.)									
Yhteensä	172	36,4	259	54,8	39	8,2	3	1	473

Taulukko 5

Kymiyhtiön Uutislehden lukeminen lukijan työpaikkakunnan mukaan (mukana myös eläkeläiset)

Paikkakunta

	Kokonaan		Vain kiinnostavat asiat		Selaillen		Ei lainkaan tai ei vast.		yht.
	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	
Kuusankoski	143	56	86	33	14	5	16	6	259
Juankoski	9	34	13	50	2	8	2	8	26
Halla	2	9	13	59	0	—	7	32	22
Soinlahti	5	42	6	50	1	8	0	—	12
Heinola	21	38	28	51	4	7	2	4	55
Karkkila	22	43	21	41	1	2	7	14	51
Salo	4	25	9	56	2	13	1	6	16
Santasalo	3	30	5	50	1	10	1	10	10
Porvoo	3	43	4	57	0	—	0	—	7
Muut	4	27	5	33	2	13	4	27	15
(esim. Verla, Haukkasuo, kirjapaino, Hgin kontt. ei vast.)									
Yhteensä	216	46	190	40	27	6	40	8	473

Kuten oheiset taulukot osoittavat, kuusankoskelaiset lukevat lehdet suhteellisesti tarkimmin.

Lehtien lukemiseen vaikuttaa tulosten mukaan mm. vastaajan työaikaumuoto sekä työssäoloaika yhtiössä. Kolmessa vuorossa työskentelevät lukivat lehdet ja varsinkin Uutislehden muita tarkemmin, vaikka heitä oli suhteellisesti vähemmän kuin muita vastaajien joukossa. Yli 60 prosenttia kolmivuorolaisista (pääasiassa kuusankoskelaisia) luki Uutislehden kokonaan, kun päivätyössä kävijöistä yhtä tarkkaan lukijoita oli noin 45 %. Kahdessa vuorossa työskentelevät, joita on lähinnä Metallin tehdaspaikkakunnilla sekä Hallassa ja Soinlahdessa, eivät lukeneet lehtiä yhtä tarkkaan kuin päivätyössä kävijät.

Yli kymmenen vuotta yhtiötä palvelleet ovat ahkerimpia lukijoita. Heistä yli 40 % luki Kymiyhtiö-lehden kokonaan, kun 2—5 vuotta palvelleista yhtä tarkkaan lehden luki noin 30 %. Uutislehden vastaavat prosentit olivat lähes 55 ja 25.

Kuusankoskelaiset työntekijät lukivat Kymiyhtiön hieman tarkemmin kuin toimihenkilöt (työntekijöistä n. 40 %, kun toimihenkilöistä kokonaan luki n. 35 %). Uutislehden lukemisessa ei ollut eroja. Sen sijaan esimerkiksi Heinolassa toimihenkilöt lukivat Uutislehden työntekijöitä tarkemmin (toimihenkilöistä noin puolet kokonaan, työntekijöistä vajaa kolmannes, kun taas Kymiyhtiö-lehden lukemisessa ei ollut eroa).

Vastaajien sukupuolella ja koulutuksella ei ollut vaikutusta lehtien lukemiseen. Iällä näytti olevan hieman: vanhat lukivat Kymiyhtiö-lehden tarkemmin kuin nuoret. Parhaassa työiässä (noin 40—49 vuotiaat) olevat lukivat Uutislehden hieman nuorempia ja vanhempia tarkemmin.

Tehdaslehdet pidettyjä

Muutama vuosi sitten perustettiin Metallin tehdaslehdet, Karkkilan ja Santasaloon yhteinen Aihio, Heinolan Tehtaankuulumiset ja Salon Varoventtiili. Tutkimuksen mukaan nämä luetaan tarkkaan. Yli 80 % näiden tehdaspaikkakuntien vastaajista luki ne kokonaan, työntekijät hieman tarkemmin kuin toimihenkilöt. Heinolalaiset lukivat tehdaslehtensä muita tarkemmin.

Hallalaisilta, juantehtaalaisilta ja soinlahtelaisilta kysyttiin, tarvittaisiinko heidän tehtaallaan jonkinlaista omaa lehteä. Yli puolet näiden tehdaspaikkakuntien vastaajista haluaisi tehdaslehden. Työntekijät toivovat sitä enemmän kuin toimihenkilöt. Vajaat 25 % vastasi, ettei tehdaslehti ole tarpeen, loput eivät osanneet ilmaista kantaansa.

Uudet ulkoasut miellyttävät

Muutaman viime vuoden aikana lehdissä toteutetut uudistukset ovat saaneet useimpien lukijoiden kannatuksen. Yli 80 % vastaajista piti Kymiyhtiö-lehden uudistuksia tarpeellisina. Noin 15 % ei osannut ilmaista kantaansa ja vajaat kaksi prosenttia piti uudistuksia tarpeettomina. Eri tehdaspaikkakuntien välillä ei ollut merkittäviä eroja suhtautumisessa uudistuksiin.

Uutislehden 'muodonmuutosta' piti onnistuneena runsas 70 % vastaajista. Hieman yli kolme prosenttia piti sitä tarpeettomana ja runsas viidennes ei joko osannut sanoa kantaansa tai ei ilmoittanut sitä. Eri tehdaspaikkakuntien välillä ei ilmennyt merkittäviä eroja.

Suhtautuminen uudistuksiin näyttää olevan sitä myönteisempää, mitä kauemmin vastaaja on ollut yhtiön palveluksessa. Vasta äsken palvelukseen tulleet eivät luonnollisesti voineet tehdä vertailuja.

Aseman mukaisia eroja suhtautumisessa uudistuksiin ei ilmennyt, ei varsinkaan, kun oli kysymys Kymiyhtiö-lehdestä. Uutislehden uudistuksia pitivät tarpeettomina lähinnä toimihenkilöt ja heistä naiset, joille lehden uusi koko on tuottanut arkistointiongelmia. Juuri muuta arvostelua uudistukset eivät vastaajilta saaneet.

Lehtien ilmestyminen

Runsas 30 % vastaajista on sitä mieltä, että Kymiyhtiö-lehti (kuusi kertaa vuodessa) ilmestyy liian harvoin, mutta kaksikolmannelle on sitä mieltä, että ilmestyskertoja on riittävästi. Lisää lukemista haluaisivat lähinnä työntekijät, eläkkeellä olevat työntekijät ja toimihenkilöt. He toivovat, että lehti ilmestyisi 8—12 kertaa vuodessa.

Työaikaumuodon mukaan tarkasteltuna ilmeni, että Kymiyhtiö-lehden numeroita haluaisivat lisää varsinkin kolmivuorotyössä käyvät vastaajat. Heistä 44 % oli sitä mieltä, että lehti ilmestyy liian harvoin. Päivätyössä käyvien osalta vastaava prosentti on 27.

Lähes kolmeneljännestä vastaajista piti Uutislehden ilmestymiskertoja riittävänä (16 kertaa vuodessa). Vajaat 14 % haluaisi useampia numeroita. Niitä kaipaavat työntekijät enemmän kuin toimihenkilöt. Tehdaspaikkakuntien

väliset erot eivät olleet merkittäviä. Halla, Soinlahti ja Porvoo erottuivat kuitenkin hiukan. Niillä ei ole omaa tehdaslehteä, joka jakaisi Metallin lehtien kaltaista tietoa tai sellaista aineistoa, mitä Uutislehti tarjoaa kuusankoskelaisille.

Taulukko 6

Kymiyhtiö-lehden ilmestyminen vastaajan aseman mukaan (%)

	Työntekijät	Toimihenkilöt + johdon ed.	Eläkkeellä olevat työntekijät	Eläkkeellä olevat thenk. + johdon ed.	Ei vast.	Yht.
Liikaa	1	2	—	—	—	1
Riittävästi	62	76	59	79	60	66
Liian vähän	36	20	36	16	40	31
Ei vast.	1	2	5	5	—	2
Yhteensä						
100 %, lkm	257	129	63	19	5	473

Taulukko 7

Uutislehden ilmestyminen vastaajan aseman mukaan (%)

	Työntekijät	Toimihenkilöt + johdon edustajat	Eläkkeellä olevat työntekijät	Eläkkeellä ol. toimihenkilöt ja johdon edustajat	Ei vast.	Yht.
Liikaa	1	3	—	5	—	1
Riittävästi	79	82	41	32	100	73
Liian vähän	17	9	13	—	—	14
Ei vast.	3	6	46	63	—	12
Yhteensä						
100 %, lkm	257	129	63	19	5	473

Työssäolovuosien mukaan tarkasteltuna näyttää siltä, että tyytyväisyys lehden ilmestymiskertoihin lisääntyy työvuosien myötä.

Erilaisia käsityksiä eri aihealueiden käsittelystä

Vastaajien mielipiteitä Kymiyhtiö- ja Uutislehden sisälöstä kartoitettiin laajalla, moniosaisella kysymyksellä, jossa lueteltiin lehtien käsittelemiä eri aihealueita. Vastaajia pyydettiin arvioimaan, oliko tiettyä aihetta käsitelty lehdissä liikaa, sopivasti, liian vähän tai ei ollenkaan.

Faktorianalyysin avulla kysymysjoukon aihealueista saatiin kolme ulottuvuutta tai "ryhmää", joilla työntekijöiden ja toimihenkilöiden käsitykset kirjoittelun riittävyydestä erosivat merkittävästi (eläkeläiset eivät olleet muka-

na analyysissa). Nämä kolme ulottuvuutta ovat henkilöstöasiat, talousasiat sekä lainsäädäntö- ja ay-asiat.

Henkilöstöasiaulottuvuudella latautuivat voimakkaimmin aihealueet 'kuvauksia työn äärestä' sekä 'haastatteluja ja henkilöjuttuja'. Työntekijävastaajat olivat sitä mieltä, että näistä aiheista oli kirjoitettu liian vähän, kun taas toimihenkilöt katsoivat, että kirjoittelu niistä on ollut riittävä. Tällä ulottuvuudella latautuivat myös aihealueet 'tehdaspaikkakuntien uutiset yleensä', 'oman tehdaspaikkakunnan uutiset', 'koneet ja laitokset ja niiden esittelyt', 'merkkipäivä uutiset, eläkkeelle siirtyvät' sekä 'ansiomerkkien ja apurahojen saajat'. Käsityserot näiden viimemainittujen aihealueiden kirjoittelun riittävyydestä eivät olleet yhtä merkittäviä kuin kahden ensin mainitun osalta.

Taulukko 8

Työntekijöiden ja toimihenkilöiden käsitykset kirjoittelun riittävyydestä aiheesta 'kuvauksia työn äärestä' (%)

	Työntekijät	Toimihenkilöt + johdon edustajat
Liikaa	1	5
Sopivasti	38	58
Liian vähän	50	31
Ei ollenkaan	3	—
Ei osaa sanoa	3	4
Ei vast.	5	2
Yhteensä		
100 %, lkm	257	129

Taulukko 9

Työntekijöiden ja toimihenkilöiden käsitykset kirjoittelun riittävyydestä aiheesta 'katsaukset yhtiön taloudellisesta tilasta ja sen kehitysnäkymät' (%)

	Työntekijät	Toimihenkilöt + johdon edustajat
Liikaa	4	2
Sopivasti	49	36
Liian vähän	25	54
Ei ollenkaan	1	4
Ei osaa sanoa	15	2
Ei vast.	6	2
Yhteensä		
100 %, lkm	257	129

Talousasiaulottuvuudella latautuivat voimakkaimmin 'katsaukset yhtiön taloudellisesta tilasta ja sen kehitysnäkymät', 'kustannusrakenne ja sen kehitysnäkymät' sekä 'kannattavuus ja sen kehitysnäkymät'. Myös 'yhtiön lähi-ajan suunnitelmat ja toimintatavoitteet' sekä 'taloudellinen yhteistietous' latautuivat kohtalaisesti. Päin vastoin kuin edellisellä ulottuvuudella olivat nyt toimihenkilöt sitä

mieltä, että kirjoittelu talousasioista on ollut riittämätöntä, kun taas työntekijöiden mielestä näitä aihealueita on käsitelty sopivasti.

Lainsäädäntö- ja ay-asiaulottuvuudella latautuivat voimakkaammin 'työlainsäädäntö, esim. työehtosopimukset', 'työsuojaus', sekä ay. -ym. järjestöt ja myös 'sosiaaliturva, työterveyshuolto' ja 'luottamusmiesten, ym. yhtiöläisten puheenvuorot'. Työntekijät eivät taas olleet tyytyväisiä näiden aihealueiden kirjoittelun määrään, eivät tosin toimihenkilötkään, mutta toimihenkilöt eivät ilmaisseet tyytymättömyyttään yhtä voimakkaasti kuin työntekijät.

Taulukko 10

Työntekijöiden ja toimihenkilöiden käsitykset kirjoittelun riittävydestä aiheesta 'työlainsäädäntö' (%)

	Työntekijät	Toimihenkilöt + johdon edustajat
Liikaa	0	2
Sopivasti	23	33
Liian vähän	58	43
Ei ollenkaan	8	13
Ei osaa sanoa	7	7
Ei vast.	4	2
	257	129

Kysymyksestä löytyi myös aihealueita, joiden kirjoittelu riittävydestä tai riittämättömyydestä työntekijät ja toimihenkilöt olivat jokseenkin yhtä mieltä. Vastaajien mielestä liian vähän oli kirjoitettu 'työllisyydestä ja työllisyysnäkömystä yhtiössä'. Tällaisen kannan ilmoitti 46 % vastanneista (tässä ja seuraavissa prosenteissa mukana myös eläkeläiset). 40 % vastaajista kaipasi enemmän 'kysymyksiä ja vastauksia' ja vähän suurempi joukko myös 'huumoria' jota 16 %:n mielestä lehdissä ei ole ollut ollenkaan.

Vastaajien mielestä sopivasti on kirjoitettu 'harrastuksista ja lomista'. Tätä mieltä oli kaksikolmannelle vastanneista. 59 % piti 'toiminta- ja henkilöstöorganisaatioista' kirjoittelua riittävänä. Yli puolet sanoi, että yhtiön historiaa koskevaa kirjoittelua ja johdon puheenvuoroja on ollut riittävästi. Nimityksistäkin on kirjoitettu sopivasti.

Kuusi prosenttia vastaajista, tasaisesti jakautuen sekä työntekijöihin että toimihenkilöihin, oli sitä mieltä, että lehtien palstoilla on ollut liikaa nimityksiä, yhtiön historiaa ja johdon puheenvuoroja.

Eri tehdaspaikkakuntien välillä ilmeni eroja joidenkin erityisten aihealueiden suhteen. Esimerkiksi Metallin piirissä, jossa työllisyysnäkömät ovat olleet heikommalla kuin muissa ryhmissä, katsotaan, että sitä koskeva kirjoittelu on ollut riittämätöntä.

Yleensä tyytyväisyys lehtien antiin näyttää kasvavan iän ja työvuosien myötä. Parhaassa työiässä esimerkiksi juuri

työllisyyttä koskeva kirjoittelu kiinnostaa kovasti, mutta eläkeiän lähestyessä se luonnollisesti laskee.

Nuoret ja naiset 'paitsiossa'

Vastaajilta kysyttiin myös, keistä seuraavista henkilöryhmistä yhtiön lehdissä on kirjoitettu puutteellisesti: nuoret, naiset, eläkeläiset, työnjohtajat, toimihenkilöt, työntekijät ja johto.

Vastaajien mielestä on nuoria ja naisia käsitelty lehtien palstoilla puutteellisesti. Neljännes vastaajista (myös eläkeläiset mukana) on sitä mieltä, että nuorista ja heidän asemastaan on kirjoitettu liian vähän lehdissä. Yli 13 % vastaajista katsoi myös, että naiset ovat jääneet molemmissa lehdissä liian vähälle huomiolle.

16—17 % vastaajista koki työntekijöistä kirjoittelun myös puutteelliseksi. Uutislehden osalta toimihenkilöistä 12 % yhtiyn tähän käsitykseen.

Lukuunottamatta nuoria ja naisia muiden ryhmien luvut osoittavat, että kukin vastaaja katsoi lähinnä oman ryhmänsä jääneen vähemmälle huomiolle ja esitti mielipiteensä senmukaisesti.

Perheetkin kiinnostuneita

Yhtiöläisten perheet ovat kiinnostuneita kotiin postitettavan Kymiyhtiö-lehden sisällöstä. Kolmeneljänneksen vas-
tanneista ilmoitti, että perhe lukee lehteä. Eniten perheet lukevat lehteä Kuusankoskella ja Juankoskella, mutta melkoisesti myös Hallassa ja Karkkilassa. Vähiten kiinnostuneita ovat salolaisten ja santasalolaisten perheet. Toimihenkilöiden perheet ovat hiemen kiinnostuneempia kuin työntekijöiden perheet.

Taulukko 11

Perheiden kiinnostus Kymiyhtiö-lehteä kohtaan tehdaspaikkakunnittain (%)

	Kyllä	Ei	Ei vast.	Yht. 100 %
Kuusankoski	85	10	5	529
Juankoski	81	15	4	26
Halla	77	14	9	22
Soinlahti	67	8	25	12
Heinola	69	27	4	55
Karkkila	76	12	12	51
Salo	31	56	13	16
Santasalo	40	40	20	10
Porvoo	57	14	29	7
Muut	47	40	13	15
	77	16	7	473

15 % vastaajista ilmoitti, että perhe lukee lehden kanteen ja 12 %, että perhe lukee lähinnä tuttuja asioita, kuten omaa tehdaspaikkakuntaa käsitteleviä sekä henkilöhaastatteluja.

Lehdistä keskustellaan

Lehtien mielenkiintoarvoa mitattiin myös kysymyksellä, keskusteltteko lehdistä olleista jutuista työtovereiden, perheen tai muiden kanssa. Yli 70 % vastanneista ilmoitti keskustelelevansa lehtien sisällöstä työtovereiden kanssa usein tai silloin tällöin. Noin 15 % ilmoitti, että keskustelee harvoin tai ei koskaan. Eri tehdaspaikkakunnista erosi Heinola, missä suhteellisesti useimmat ilmoittivat keskustelelevansa lehdistä usein tai silloin tällöin.

Noin puolet ilmoitti keskustelelevansa lehtien sisällöstä perheen kanssa usein tai silloin tällöin ja noin 30 % harvoin tai ei koskaan. Noin viidennes vastanneista ilmoitti keskustelelevansa lehdistä usein tai silloin tällöin myös muiden kuin työtovereidensa tai perheen kanssa.

Kymiyhtiö säilytetään, Uutislehti menee 'roskiin'

Lähes puolet vastaajista ilmoitti säilyttävänsä Kymiyhtiö-lehden sen luettuaan. Työntekijöiden ja toimihenkilöiden välillä ei tässä suhteessa ollut havaittavaa eroa.

Työpaikoilla jaettava Uutislehti säilytetään harvemmin: 28 % vastaajista ilmoitti panevansa lehden talteen. Toimihenkilöt säilyttivät lehden useammin kuin työntekijät: toimihenkilöistä 39 % panee lehden talteen, kun työntekijöistä saman tekee 26 %.

Kuusankoskelaiset säilyttivät Uutislehden hieman muita useammin.

Sisäisen tiedottamisen kehittäminen tärkeää

Muutamalla kysymyksellä kartoitettiin myös sisäisen tiedotustoiminnan parantamisen tärkeyttä sekä sen vaikutusta työviihtyvyyteen. 91 % vastaajista piti sisäisen tiedotustoiminnan parantamista mm. henkilöstölehtien avulla erittäin tarpeellisena tai melko tarpeellisena ja vain noin kolme prosenttia melko tarpeettomana.

Erityisesti hallalaiset, heinolalaiset ja salolaiset pitivät sisäisen tiedotustoiminnan parantamista erittäin tarpeellisena. Tätä mieltä oli näillä paikkakunnilla puolet tai yli puolet vastaajista.

Palveluksessa olevista vastaajista toimihenkilöt (55 %) pitivät sisäisen tiedotustoiminnan parantamista hieman tarpeellisempina kuin työntekijät (41 %).

Vastanneet uskovat, että sisäisen tiedotustoiminnan kehittyminen parantaa työviihtyvyyttä. Näin uskoo 71 % vastaajista, seitsemän prosenttia epäilee tiedottamisen parantavaa vaikutusta ja 15 % ei osannut ottaa kantaa. Kuukaan (paitsi yksi) ei pidä sisäistä tiedottamista työviihtyvyyttä huonontavana tekijänä.

Siitä huolimatta, että heinolalaiset pitivät sisäisen tiedotustoiminnan parantamista erittäin tarpeellisena, he epäilivät suhteellisesti muita enemmän sen kykyyn vaikuttaa työviihtyvyyteen.

Palveluksessa olevista vastaajista toimihenkilöt (88 %) uskovat tiedottamisen työviihtyvyyttä parantavaan vaikutukseen useammin kuin työntekijät (70 %). Kolmivuorotyössä käyvät uskoivat tähän taas hieman päivätyössä käyviä useammin.

Päin vastoin kuin monien muiden kysymysten kohdalla näytti siltä, että usko sisäisen tiedotustoiminnan merkitykseen työviihtyvyyttä lisäävänä/parantavana tekijänä näyttää hieman heikkenevän iän ja työvuosien kasvun myötä.

Taulukko 12

Vastaajien käsitykset sisäisen tiedotustoiminnan vaikutuksista työviihtyvyyteen tehdaspaikkakunnittain (%)

Sisäinen tiedottaminen vaikuttaa työviihtyvyyteen	Parantavasti	Tuskin parantavasti	Huonontavasti	Ei osannut sanoa	Ei vastausta	Yht. 100 %
Kuusankoski	68	7	1	17	7	259
Juankoski	65	4	—	23	8	26
Halla	63	9	—	14	14	22
Soinlahti	92	—	—	8	—	12
Heinola	76	11	—	13	—	55
Karkkila	80	6	—	10	4	51
Salo	63	19	—	6	12	16
Santasalo	80	—	—	20	—	10
Porvoo	86	—	—	14	—	7
Muut (esim. Verla, Haukasuo, kirjapaino, Hgin kontt. ei vast.)	86	—	—	7	7	15
Yhteensä	72	7	0	15	6	473

Tärkeitä tietoja kaivataan entistä nopeammin

39 % vastanneista oli sitä mieltä, että nyt olemassa olevat lehdet eivät ole riittävän nopeita tiedottamaan henkilöstöä koskevista tärkeistä asioista. Yli puolet tosin piti niitä riittävän nopeina.

Eri tehdaspaikkakunnista erityisesti hallalaiset (heistä 59 %), karkkilalaiset (53 %) ja salolaiset (62 %) katsoivat, etteivät nykyiset välineet kerro riittävän nopeasti tärkeistä henkilöstöä koskevista asioista.

Edellistä kysymystä täydennettiin kysymällä, olisiko tehdaspaikkakunnallasi tarpeellista toimittaa myös satunnaisesti ja tarvittaessa ilmestyvää pikatiedotetta. 46 % piti pikatiedotteita tarpeellisina, 22 % tarpeettomina ja 31 % ei ilmaissut kantaansa. Pikatiedotteita kaivataan erityisesti Hallassa, Salossa ja Soinlahdessa.

Tiedotussopimus tuntematon

Keskeisten työmarkkinajärjestöjen vuonna 1970 solmittu sopimus yrityksen sisäisestä tiedotustoiminnasta

(uudistettu v. 1978) on tuntematon useimmille vastaajille. Viidennes ilmoitti tutustuneensa sopimuksen sisältöön josakin yhteydessä, mutta noin kolmeneljännestä ei tunne sopimusta.

Tulosryhmän mukaisesti tarkasteltuna osoittautuu, että palveluksessa olevista vastaajista suhteellisesti parhaiten tiedotussopimuksen tuntevat Metalliin kuuluvat vastaajat.

Taulukko 13

Yht. 100

	Tuntee	Ei tunne	Ei vast.	Yht. 100 % lkm
Konserni	—	100	—	1
Paperi	17	77	6	154
Perustuotanto	22	75	3	93
Metalli	30	65	5	112
Kemia	16	79	5	19
Ei vast.	14	72	14	7
Yhteensä	22	73	5	386

11 % vastaajista uskoi, että sopimuksella on ollut jotakin vaikutusta sisäiseen tiedottamiseen, 29 % ei tätä uskonut ja noin 60 % ei ilmoittanut kantaansa lähinnä siksi, etteivät tunteneet sopimusta.

Palveluksessa olevista vastaajista toimihenkilöt (39 %) tunsivat sopimuksen paremmin kuin työntekijät (13 %), samoin toimihenkilöt (23 %) uskoivat sopimuksen vaikutukseen enemmän kuin työntekijät (6 %). Toimihenkilöistä taas 23 % uskoi, ettei sopimuksella ole ollut vaikutusta, kun työntekijöistä samoin uskoi 31 %.

Henkilöstölehtien neuvottelukunta tarpeellinen

Yhtiön henkilöstölehtien neuvoa-antavana elimenä vuodesta 1971 toiminutta henkilöstölehtien neuvottelukuntaa pitää 53 % vastanneista tarpeellisenä ja vain kolme prosenttia ilmoitti, että elin on tarpeeton. Eri tehdaspaikkakuntien vastaajista karkkilalaiset olivat suhteellisesti vaikkeutuneimpia elimen tarpeellisuudesta.

Palveluksessa olevista toimihenkilöistä 9 % piti neuvottelukuntaa tarpeettomana, kun työntekijöistä vain noin kaksi prosenttia oli tätä mieltä. Toimihenkilöt (19 %) taas työntekijöitä (11 %) useammin perustelivat, miksi pitävät neuvottelukuntaa tarpeellisenä. Perusteluinaan neuvottelukuntaa kannattavat esittivät, että sen avulla lehtien anti monipuolistuu ja tasapuolistuu sekä luotettavuus ja uskotavuus lisääntyy.

Tunnetko, tiedätkö?

Kysymyslomakkeeseen liitettiin myös pieni tietovisailu, jolla mitattiin vastaajien tietoutta eräistä yhtiöön liittyvistä

keskeisistä asioista. Veikkausluontoisesti kysyttiin myös vastaajien arvioita Kymiyhtiö- ja Uutislehden perustamisvuosista ja levikeistä.

Kymiyhtiön perustamisvuoden (1936) tiesi tai arvasi runsas puolet vastaajista oikein. Uutislehden eli entisen Tiedotuslehden perustamisvuoden (1952) tunsu 36 % vastaajista.

Kymiyhtiön levikin (15 000) arvioi oikein 18 % vastaajista. Kaksikolmannesta vastanneista arvioi sen todellista pienemmäksi.

Kysymyssarja sisälsi 11 kysymystä, joista piti rengastaa oikea tai oikeat vaihtoehdot. Kysymykset käsittelivät mm. Kymiyhtiön tuotantolaitoksia ulkomailla, yhtiön hallituksen puheenjohtajaa, yhtiön asemaa Suomen suurimpien yritysten joukossa, osakkeenomistajien määrää, jne. (Vastaukset löytyvät vuosikertomuksesta).

Aseman mukaisesti tarkasteltuna työntekijät vastasivat oikein keskimäärin 4,8 kysymykseen ja toimihenkilöt 7,2 kysymykseen. Eläkkeellä olevilla työntekijöillä oli oikein keskimäärin 3,5 ja toimihenkilöillä 5,3 kysymystä. Koko vastaajajoukon keskiarvo oli 5,4.

Kuusankosken jakautuma vastasi koko vastaajajoukon keskimääräistä jakautumaa, noin puolella vastaajista oli 4—7 kysymystä oikein. Keskimääräistä paremmin vastattiin Heinolassa ja Salossa (vastaajista suurin osa toimihenkilöitä), joissa noin puolella vastaajista oli oikeita vastauksia 7—9. Metalli vastasi suhteellisesti parhaiten, sitten Perustuotanto ja Paperi.

Oikeitten vastausten määrään vaikutti mm. työssäoloaika sekä toimiminen erilaisissa yhteistyöelimissä. Niistä vastaajista, jotka olivat toimineet tuotantokomiteassa, työsuojelutoimikunnissa, ym. yhteistoimintaelimissä, n. 35 %:lla oli enemmän kuin seitsemän kohtaa oikein, kun ei-toimineista 22 %:lla on näin monta oikein.

Taulukko 14

Tietovisailupisteiden jakautuminen sen mukaisesti, onko vastaaja toiminut vai ei erilaisissa yhteistyöelimissä (%)

	0—3 vastausta oikein	4—7 vastausta oikein	8—11 vastausta oikein	Yht. 100 % lkm
On toiminut	8	56	36	59
Ei ole toiminut	23	55	22	361
Ei vast.	43	51	6	53
	24	54	22	473

Parhaiten vastaajat tunsivat yhtiön virallisen toiminimen Kymi Kymmene Oy. Huonoimmin tunnettiin paperin osuus Kymiyhtiön tuotannon arvosta, mikä arvioitiin useimmiten todellista suuremmaksi (v. 1976 paperin osuus oli 45 %, yleensä arvioitiin 60 %:ksi). Yhtiön metalliteollisuuden tuotantolaitosten sijaintipaikkakunnat eivät myöskään olleet kovin tarkasti vastaajien tiedossa. □

● Eläkkeellä oleva kartonkikoneen hoitaja **Toimi Pirinen** soitti klarinettia Juantehtaan torvisoittokunnassa 50 vuotta. Nyt hän jäi soittokunnasta 'eläkkeelle'. Tapana on, että soittajaveteraanille järjestetään jäähyväiskekkeit. Toimi Pirisen kunniaksi pidettiin kahvikestit 13.2. Juantehtaan toimihenkilökerholla.

Toimi Pirinen (kesk.) on Juantehtaan torvisoittokunnassa neljäs soittaja, joka voi viettää '50-vuotistaiteilijajuhlaa'. Kuvassa vas. rva Pirinen ja oik. soittokunnan johtaja, kapellimestari **Askola Laapas**.

Paikalla oli kunniavieraan ja hänen puolisonsa lisäksi kapellimestari **Askola Laapas**, isännöitsijä ja rva **Timgren**, sosiaalipäälikkö **Mikko Lehto-ora** ja koko soittokunta perheineen. Juhlajoita oli kaikkiaan kolmisenkymmentä henkeä.

Kapellimestari Laapas kiitti Toimi Piristä aktiivisesta soittoharrastuksestaan. Hän sanoi juuri soittajaveteraanien ansiota suurelta osin olevan 92-vuotiaan Juantehtaan soittokunnan virkeä toiminta ja pitkä ikä. Toimi Piriselle ojennettiin muistolahjoja ja rva Piriselle kukkia.

Musikaalinen Pirisen perhe

Toimi Pirinen liittyi soittokuntaan 15-vuotiaana. Pirisen seitsenlapsinen perhe oli musikaalinen. "Isä-vaenoo ei muuten saanu untakaan päivällä. Se piti jollaa pelillä soittaa." Soittokunnassa Toimi Pirinen soitti klarinettia. Hänellä oli sodassakin klarinetti mukanaan, "kun olj seisova sota elikkä linjat pysy paikoillaan". Kun tilanne siellä kuumeni, Pirinen lähetti pelin Juantehtaalle.

Toimi Pirinen palveli Juantehtaalla yli 43 vuotta. Tehtaalla on ollut työssä hänen isänsäkin, samaten koko Pirisen sisarusparvi.

Soittokunnan matkoilta paljon muistoja

Ennen vanhaan Juantehtaan soittokunta teki matkoja pitkin maakuntaa. Kiirettä ei ollut. Matkaa tehtiin hevosilla tai laivalla. Jokainen matka oli elämys, josta riitti kerrottavaa pitkäksi aikaa.

Kerran mentiin Karjalankoski-lavalle Savonlinnaan. "Olj hyvä reisu", sanoi Pirinen. Savonlinnassa eräs ukko ihmetteli soittokunnan virkahattuja: "Mittee Hitlerin miehiä työ oikee ootta?" "Ootahan ukko, kun minä syön tämän kalakukon", huusi Poika-Ville. Silloin ukko lähti!

"Vanhemman ajan miehille aina sattui", totesi **Pertti Roininen**, hankin jo 26 vuotta soittokunnassa ollut. Klarinetti ja pasuuna ovat hänen instrumenttejaan. Banjoa hän soitti myös aikaisemmin tanssiyhtyeessä. "Sota-ajan perästä kunhan olj jonniilaista vempeltä, jolla sai tanssimusiikin irti, niin kyllä tanssijoita riitti." "Vaekka kammalla oes soittannu", sanoi siihen **Soini Rissanen**. "Mones- sa paekassa soittivatkin."

Kymmenen kärjessä

Juantehtaan soittokunnassa on ol-

Juantehtaan yli 90-vuotias torvisoittokunta juhli soittajaveteraaniaan

Toimi Pirisen klarinetti soi 50 vuotta

lut muutamia hyvinkin pitkäaikaisia soittajia. Ennätys oli **Ukko-Villellä** eli **Juhani Wilhelm Horjanderilla**, Nilsin kanttorein pojalla, joka oli Juantehtaalla työssä peräti 66 vuotta ja soittokunnassa 60 vuotta. Hänen poikansa eli **Poika-Ville** soitti hankin 50 vuotta, kuten soittokunnan kapellimestarina toiminut **Toimi Vartiainenkin**. Toimi Pirinen siirtyi nyt samaan kunniakkaaseen seuraan. Nykyisistä soittajista Soini Rissasella on takanaan 46 soittovuotta, **Antero Roinisella** ja **Arvo Pirisellä** 31 vuotta, **Juhani Hirvosella** ja **Pertti Roinisella** 26 ja **Matti Hirvosella** 21 vuotta.

Huhtikuussa 92-vuotiskonsertti

Juantehtaan soittokunnassa on nykyisin soittajia parinkymmenen hujakoilla. Harjoituksia pidetään kaksi kertaa viikossa. Johtajana on kapellimestari Askola Laapas jo viidettä vuotta. Parhaillaan harjoiteltiin huhtikuun 9 pñä pidetyn konsertin ohjelmaa. Soittokunta esiintyy oman vuotuisen konserttinsa lisäksi ennen muuta tehtaalla tilaisuuksissa, mutta myös muissa tilaisuuksissa Juankosken ulkopuolellakin. □

Heli Kyllönen

Kymiyhtiö harjoittaa aktiivista maankäyttöpoliitikkaa

"Maankäyttö ja kaavoitus on lakien tarkoin säätelemää toimintaa, jossa lopullinen päätösvalta on muilla kuin maanomistajalla", toteaa kiinteistö-päällikkö Aaro Eerolainen.

● Kymiyhtiöllä on maaomaisuutta kaikkiaan lähes 274 000 hehtaaria. Tästä on pääosa kasvullista metsämaata. Yhtiö onkin maamme suurin yksityinen metsänomistaja.

● Maankäytöstä ja maankäytön suunnittelusta vastaa Kuusankoskella toimiva kiinteistöosasto. Näiden tehtävien ohella kiinteistöosasto huolehtii myös yhtiön eri kiinteistöjen hallinnosta.

● Kiinteistöosastoa johtaa kiinteistöpäällikkö, dipl.ins. **Aaro Eerolainen**. Hänen lisäksi osastolla toimii seitsemän henkilöä.

Maankäyttö — mitä se on

Maankäytön osalta kiinteistöosaston ja metsäosaston tehtävät sivuavat toisiaan, joskus jopa ilmenee päällekkäisyyttäkin. Kiinteistöosasto vastaa maankäytöstä lähinnä kuin maanomistajan ominaisuudessa.

Metsäosasto vastaa metsänhoidosta, maanviljelyksestä ja karjanhoidosta, metsästys- ja kalastusasioista sekä metsätilojen ostoista. Näin ollen metsäosaston tehtävät liittyvät pääosiltaan puun tuotantoon ja hankintaan.

Maankäyttöön kuuluvat metsänhoidollisten toimenpiteiden lisäksi lähinnä maakaupat, maa-alueiden vuokraus, erilaiset maankäyttösopimukset, kuten sähkö- ja puhelinlinjasopimukset, tiesopimukset jne., maanmittaus-toimitukset sekä maakamara-ainesten myynti ja maankäytön suunnittelu.

Maanosto vähäistä

Kymiyhtiö on maaomaisuuden suhteen omavarainen. Maata ostetaan kiinteistöpäällikkö Aaro Eerolaisen

mukaan vain tiettyä tarvetta varten. Sellaisia tarpeita ovat mm. henkilökunnan asuttamistarve, kuten esimerkiksi Soinlahdessa tehty noin kuuden hehtaarin maakauppa, toiseksi yhtiön teollisuuslaitosten lisämaan tarve ja kolmanneksi puuntuotantoalueiden osto. Yhtiö on ostanut viime vuosina maata erittäin vähän.

Kunnille myydään ja vaihdetaan

"Yhdyskuntien suunnittelijat sanovat, että yhdyskunnan pitää saada maata oikeaan aikaan, oikealta paikalta ja oikealla hinnalla. Tämä hyväksytään Kymiyhtiössä ja on ymmärretty niin, että jos yhtiön maat sattuvat olemaan oikeaan aikaan oikealla paikalla, ne ovat käytettävissä. Ja oikea hintahan on se, minkä molemmat osapuolet voivat hyväksyä," sanoo Eerolainen.

Aikaisemmin Kymiyhtiön, kuten tiettävästi muidenkin metsäteollisuus-yhtiöiden kanta on ollut maanmyynti-

kysymyksissä varsin pidättyväinen. Nyt on kyllä Eerolaisen mukaan ymmärretty, että kehittyäkseen yhdyskunnan täytyy saada maata. Siihen ei yhtiö ole viime vuosina asettanut esteitä. Ins. Eerolainen viittaa Heinolan kaupungille myytyyn yli 100 ha:n alueeseen, jonka kaupunki tarvitsi laajentuaan. Viime vuosina on useilla paikkakunnilla myyty maata kunnille. Mainittakoon näistä mm. Mikkeli, Tervo, Kuhmoinen, Suolahti, Äänekoski ja Vieremä.

Kymiyhtiö pyrkii myös mielellään vaihtokauppoihin, jos kunnilla on maata. Toisin sanoen taajamissa olevat maa-alueet, joiden metsätaloudellinen arvo alueen käypään arvoon verrattuna on pieni, vaihdetaan mielellään yhtiön toiminnan kannalta taroituksenmukaisempaan "rehelliseen metsämaahan".

Henkilökunnalle 1 500 omakotitonttia

Laajinta myyntitoimintaa harjoitetaan yhtiön henkilökunnan hyväksi. Viime vuonna myytiin omakotitontteja 59 ja tontteja rakennuksineen 43 eli 102 tonttia. Viime vuosina on vuotta kohden myyty henkilökunnalle 50—60 tonttia. Kaiken kaikkiaan on Kymiyhtiö myynyt v:sta 1945 lähtien eri tehdaspaikkakunnilla henkilökunnalleen n. 1 500 tonttia eli maata yhteensä 130 ha.

Kaavoitusta pitkällä tähtäyksellä

Kiinteistöosaston suurin työllistäjä on yhtiön maankäytön suunnittelu, päällimmäisenä kaavoitusasiat.

"Maankäyttö ja kaavoitus on lakien tarkoin säätelemää toimintaa, jossa lopullinen päätösvalta on muilla kuin maanomistajalla," toteaa Eerolainen. "Maanomistaja voi tehdä maaomaisuutensa käytön suhteen esityksiä, mutta toteutuakseen niiden täytyy saada yhteiskunnan hyväksyminen. Yhteiskunnalla on kaavoituksen yksinoikeus." Ins. Eerolaisen mielestä se onkin täysin oikein. "Ranta-kaavojen osalta on maanomistajalla oikeus kaavoittaa, mutta yhteiskunnan pitää nekin ensin hyväksyä."

Kiinteistöosaston pitää mm. ennakoida teollisuusalueiden todennäköinen tarve ja huolehtia siitä, että alueilla on tietty rakennusvalmius, jonka edellytys yleensä on voimassa oleva asemakaava. Asemakaavan tekeminen vie vuosia, joten maankäytön pt-suunnittelu on todella tarpeen.

Aktiivista maankäyttöpoltiikkaa

Koska Kymiyhtiö menneinä vuosikymmeninä ei myynyt maata, ei se myynyt ranta-alueitakaan. Tietävästi yhtiötä kuitenkin arvosteltiin ankarasti siitä, ettei se myynyt rantatontteja,

vaan "piti ne itsekkäästi hallussaan".

Tämä on Eerolaisen mukaan eräs syy, miksi yhtiö käynnisti kaavoituksen omistamillaan ranta-alueilla. Mutta on muitakin syitä. Nykyiset koneellistetun puunkorjuun menetelmät soveltuvat huonosti ranta-alueille. Kun hakkuut usein ulottuivat rantaan saakka, tapahtui rantamaiseman pilaantumista. Kun samaan aikaan alettiin kiinnittää suurempaa huomiota maiseman ja ympäristön hoitoon, jouduttiin jälleen arvostelun kohteeksi. Ympäristönsuojelijan silmään pisti parturoitu ranta.

Metsäntuoton kannalta ranta-alueet ovatkin korjuuhankaluuksien takia

Maankäyttöön liittyviä asioita hoitaa maankäyttötekniikko Martti Paajanen.

Toimistopäällikkö Urpo Markkanen kertoi, että yhtiön mailta myydään mm. mustaa kiveä, liuskekiveä ja soraa. Oik. kiinteistöpäällikön sihteeri Kaarina Kauhanen.

ongelmallisia. Lisäksi koska metsänhoitokustannukset ovat nousseet moninkertaisiksi, on niiden suuntaaminen oikeille alueille tullut entistä tärkeämmäksi. Myös tämän vuoksi rantojen suunnittelu on tarpeen.

Viime vuosina on rantapalstojen kysyntä virkistystarkoitukseen lisääntynyt ja niiden rahallinen arvo niin ollen myös noussut. Nyt yhtiö on kaavoittamalla ranta-alueitaan tarjonnut tilaisuuden ensi sijassa omalle henkilökunnalleen ostaa itselleen rantatontti. "On myös katsottu tarpeelliseksi suosia terveellistä mökkeilyharrastusta," toteaa Eerolainen.

Varsinaisen viimeisen sysäyksen kaavoitukselle antoi kuitenkin 1968 voimaan astunut rantakaavasäännös. Se sisälsi rantakaavalain, jossa annettiin maanomistajalle toisaalta oikeus ja toisaalta valvollisuus rantojen kaavoittamiseen, mikäli aikovat rannoille rakentaa tai rantoja myydä.

Kaava takaa viihtyvyyden

Kun rantakaavasäännöstö tuli voimaan, antoi sisäasiainministeriö yleisohjeet rantakaavoitusta varten. Lähinnä ohjeessa selvitettiin, minkä verran saa rakentaa ilman rantakaavaa ja missä vaiheessa rantakaava pitäisi tehdä. Ohjeessa sanottiin, että yleensä ilman rantakaavaa saa rakentaa 4–5 loma-asuntoa rantaviivan kilometrille.

”Kymiyhtiön rantakaavoissa on keskimäärin 3,5 rakennuspaikkaa rantaviivan kilometriä kohden. Meidän alueillamme ei rakennusoikeus nouse edes siihen, mitä normaalisti saataisiin rakentaa ilman rantakaavaa,” toteaa Aaro Eerolainen. Hänen mukaansa yhtiössä tunnetaan vastuuta yhteiskunnasta ja halutaan jättää ns. jokamiehen oikeudella käytettävissä olevia alueita yhteiseen käyttöön. Yhtiön kaavoittamilla ranta-alueilla pyritään

Rakennus- ja asuntoasioita hoitaa kiinteistöhallintopäällikkö, rak.mest. Erkki Forsell.

loma-asutus kokoamaan tiettyihin ryhmiin, jotta rantaa jää edelleen runsaasti vapaaksi niiden käyttöön, jotka eivät ole hankkineet tai eivät halua-kaan hankkia itselleen omaa rantapalstaa. Yhtiön rantakaavoissa ei siis pyritä rohmuamaan rakennusoikeut-

Kartanpiirtäjä Armi Salokunnas on ollut viisi vuotta yhtiön palveluksessa. Hänen tehtäviinsä kuuluu myös yhtiön laajan kartaston hoito.

ta, vaan pyritään käyttämään maanomistukseen perinteisesti kuuluva rakennusoikeus kokonaisuuden kannalta järkevästi.

Vain viidennes loma-asutukseen

Kun kerrotaan, että ranta on kaavoitettu, ajatellaan helposti, että ranta on kaavoitettu ympäriinsä tontti tonttiin kiinni.

”Jos alueelle tehdään rantakaava eli se kaavoitetaan, se tarkoittaa, että suunnittelussa otetaan tietyn ranta-alueen kokonaisuus huomioon,” sanoo Eerolainen. ”Tämä kokonaisuus käsittää loma-asutusta, yleisiä alueita, yhteiskäyttöalueita, maa- ja metsätalousalueita. Yhtiön kaikissa suunniteluissa rantakaavoissa on vain 23 % käytetty loma-asutukseen. Edelleen luonnontilaan jää 77 %, mutta silti se on kaavoitettu.”

Ins. Eerolaisen mukaan päämääränä on, että kaikki merkittävimmät ja suurimmat ranta-alueet kaavoitetaan. ”Se ei suinkaan merkitse, että kaavoitetaan ranta täyteen huvilatontteja. Päämääränä on yleensä, että noin viidennes käytetään loma-asutukseen ja neljä viidennestä johonkin muuhun tarkoitukseen.”

Epärealistiset seutukaavasuunnitelmat

Valtakunnan suunnittelutoimisto luo yleiset suuntaviivat koko maan kehitykselle. Näitä toteuttavat seutukaavayksiköt, jotka on muodostettu

kuntainliittojen pohjalla talousalueittain. Niitä on maassa 22.

Kiinteistöosaston tehtävänä on seurata näitä, kuten myös asema- ja rakennuskaavasuunnitelmia, mikäli ja kun ne ulottuvat myös yhtiön omistamille maille.

Seutukaavojen 1. vaihe on parhailaan käsiteltävänä sisäasiainministeriössä. Tämä 1. vaihe käsittää suojelu- ja virkistysalueet. Hyväksytyissä ja nähtävänä olevissa seutukaavoissa on merkitty Kymiyhtiön maille useita tuhsia hehtaareja suojelu- ja virkistys-

Yhtiöllä on maa-alueita 133:ssa kunnassa. Tiloja on yhteensä 1 746. Toimistovirkailija Mirjam Henttu hoitaa maatilakortistoa.

alueita ja alueita, joilla edellytetään ulkoilun ja ympäristönsuojelun huomioon ottamista metsätaloutta harjoitettaessa.

Kansallispuistokomitean v:n 1977 alkupuolella julkistamassa mietinnössä oli Kymiyhtiön maita koskevia varauksia niin ikään runsaasti. Alueista suurin oli Repoveden alue Valkealasassa. Muita huomattavia olivat Tiilikjärvi Rautavaaralla ja Pernunnummi Lopella.

Kansallispuistokomitean mietintö herätti runsaasti arvostelua. Valtioneuvosto teki periaatepäätöksen mietinnön pohjalta ja päätti, että vuoteen 1990 mennessä perustetaan kansallispuistoja ainoastaan valtion maille.

Eerolaisen mielestä seutukaavasuunnitelmat suojelu- ja virkistysalueiksi ovat osoittautuneet jo suunnitteluvaiheessa epärealistisiksi ja kääntyneet jopa tarkoitustaan vastaan. □

Mistä tulet? Mihin menet?

● Kymiyhtiön Kuusankosken tehtailla vierailevat ulkopaikkakuntalaiset esittävät tavan takaa kysymyksen kuinka moni Kuusankoskella työskentelevä yhtiöläinen asuu oman paikkakunnan alueella.

Kysymykseen ei ole ollut helppoa antaa tarkkaa vastausta, sillä tällaisia lukuja ei ole ollut saatavilla. Niinpä tiedotusosasto päätti tutkia asiaa omin päin ja niin tarkasti kuin mahdollista.

● Suoritimme Kuusankosken tehtaiden kirjoissa olevien henkilöiden postiosoitteiden perusteella kartoituksen, joka kertoo yksityiskohtaisesti kunkin asuinpaikan. Aivan tarkkaa selvyyttä ei saatu siitä, käyvätkö myös kaikki laskennassa mukana olleet henkilöt Kuusankoskella työssä, sillä mukana on myös metsäosaston henkilökuntaa, joista pieni osa työskentelee kentällä.

● Suuntaa antava tämä kartoitus kuitenkin on. Viime vuodenvaihteessa Kuusankosken tehtaiden kirjoissa oli kaikkiaan 4 644 toimihenkilöä ja työntekijää. Heistä 4 059 asui Kuusankosken kaupungin alueella. Naapurikaupunki Kouvola asuttaa nykyisin peräti 404 yhtiöläistä ja Valkealakin on pystynyt houkuttelemaan 66 yhtiöläistä alueelleen. Jaalassa asuvien yhtiöläisten lukumäärä on 43, Elimäellä 39, Anjalankoskella 19 ja Iitissä 14.

● Muuttoliikkeen suunnasta on käytettävissä vain arvio, koska vastaavanlaisia lukuja asuinpaikoista ei ole tilastoitu aikaisempina vuosina.

Voimakkain muuttoliike on arvatavasti ollut Kouvolan suuntaan, mutta myös Valkeala ja Jaala ovat saaneet kymiyhtiöläisistä uusia asukkaita viime vuosina. Muiden naapurikuntien kohdalla muuttoliikettä ei liene tapahtunut suuressa määrin. □

Kuusankosken kaupungin raja —

Kaupunkien ja kuntien nimet on merkitty isoilla aakkosilla, kaupungin osien ja kylien nimet pienillä aakkosilla.

Luku nimen jäljessä ilmoittaa Kymiyhtiön Kuusankosken tehtaiden kirjoissa olevien henkilöiden määrän. Suluissa oleva luku ilmoittaa ko. kunnan alueella asuvien yhtiön palveluksessa olevien kokonaismäärän.

**Vuorotyöstä aiheutuvia ongelmia
paperi- ja puumassateollisuudessa
on tutkittu Metsäteollisuuden
Työnantajaliiton toimeksiannosta**

● Vuorotyöstä ja sen aiheuttamista ongelmista on käyty laajalti keskustelua. Siitä on tehty tutkimuksia kansainvälisellä ja kansallisella tasolla.

● Paperiliiton teettämä selvitys Helsingin yliopiston tutkijoilla julkaistiin 70-luvun alussa.

● Metsäteollisuuden Työnantajaliiton toimeksiannosta toteutettiin viitisen vuot-

ta myöhemmin tutkimus vuorotyön yhteydestä työn kokemiseen ja terveyteen. Tutkimus julkaistiin 1976.

● Tutkimuksen suoritti tutkijaryhmä, johon kuuluivat professori **Erkki Asp** ja lääket. lisensiaatti **Raimo Salokangas** sekä maisteri **Sampo Simonen** Turun yliopistosta.

● Tutkimuksessa oli mukana myös Kymiyhtiö.

Työntekijän tyytyväisyys ja terveys eivät ole riippuvaisia yksinomaan työaikamuodosta

Tutkimuksen eri vaiheissa oltiin yhteydessä myös Paperiteollisuuden Työntekijän Liittoon, jonka edustajia oli mukana tutkimuksen tukiryhmässä. Kymiyhtiön lisäksi olivat tutkimuksessa mukana Kajaani Oy, Enso-Gutzeit, Rauma-Repola ja Sunila Oy. Vertailuryhmän muodosti Kemira Oy:n Uudenkaupungin tehdas.

Yrityskohtaisesti tutkimuksen läpiviennissä avustivat työnantaja- ja työntekijäpuolen edustajat. Keskeisin tutkimusmateriaali kerättiin haastattelemalla 327 työntekijää, joista 57 toimi päivätyössä.

Haastatellut jakautuivat ammattiryhmittäin seuraavasti: puunkäsittelijä, II keittäjä, keittäjä, koneenhoitaja, silinterimies, II rullamies, pakkaa-

ja, vuorotrukkimies, päivätrukkimies, päiväkorjausmies, vuorokorjausmies ja lämmittäjä.

Vuorotyöongelma ei yksin työaikakysymys

Vuorotyöhön sinänsä sopeudutaan, sen kanssa tullaan toimeen, vaikka siitä ei juuri pidetä. Vuorotyön haittoja ovat ennen kaikkea väsymys ja unettomuus sekä sosiaalisten kontaktien rajoittuneisuus.

Vuorotyöhön liittyvät psykososiaaliset vaikeudet sekä fysiologiset rytmimuutokset näkyvät herkimmin psyykkisten oireiden lisääntymisenä. Varsinaisten sairauksien kohdalla ei ole juuri eroa päivä- ja vuorotyöntekijöillä. Vuorotyöntekijöiden tervey-

dentila ja elinikä eivät poikkea oleellisesti päivätyöntekijöiden terveydentilasta ja eliniästä. Jos työntekijät kokevat työnsä kiintoisaksi ja mielekkääksi, viihtyvät he silloin työssään ja kokevat terveydentilansa hyväksi.

Koska vuorotyö ihmisen normaali-rytmistä poikkeavana työaikamuotona joka tapauksessa muodostaa työhön liittyvän rasitustekijän, työelämän uudistustoimet olisi aloitettava aina ensimmäiseksi vuorotyöntekijöiden kohdalta. Huomiota tulisi kiinnittää mm. työskentely-ympäristöön, työtehtävän sisältöön ja luonteeseen sekä vuorojärjestelmien kehittämiseen, sillä viihtymiseen vaikuttavat enemmän työn sisältö ja työskentelyolosuhteet kuin työaikamuoto.

Ihmiset ovat erilaisia

Vaikeutena on ollut selvittää, mikä on juuri työaikamuodon, työn laadun tai työskentelyolosuhteiden tai näiden yhteisvaikutuksen merkitys esim. työntekijöiden terveyteen. Myös ihmiset ovat erilaisia. Työelämän tutkimuksissa on tosin melko vähän kiinnitetty huomiota yksilöiden rakenteellisiin eroihin. On nimittäin, ja aivan oikein, lähdetty siitä, ettei muokata ihmisiä töiden vaan työt ihmisten mittojen mukaan.

Vuorotyön kohdalla on kuitenkin huomattava, että kaikki ihmiset eivät fysiologisesti pysty sopeutumaan vuorotyön edellyttämiin vuorokautisrytmin muutoksiin. Kun on tutkittu fysiologisesti vuorotyöhön vaikeasti sopeutuvia vuorotyöntekijöitä, on heillä todettu selvästi keskimääräistä runsaammin vuorotyöhön liittyviä ongelmia, mm. nukkumisvaikeuksia, ruuansulatuselinten toiminnan häiriöitä ja muitakin terveydellisiä oireita. Erään arvion mukaan noin 20 %:lla työvoimasta olisi biologisista syistä vaikea sopeutua vuorotyöhön.

Valikoituneet

Toisaalta oman erityisryhmänsä muodostavat vuorotyöhön fysiologisesti sopeutuvat ja pitkään vuorotyössä työskennelleet, valikoitunut joukko, jolla on tutkimuksissa todettu keskimääräistä vähemmän sairausoireita, sairauspoissaoloja ja jotka parikymmentä vuotta vuorotyötä tehtyään ovat vastaavia päivätyöntekijäryhmiä terveempiä.

Valikoitumisen osuus on merkittävä, sen ansiosta ei tutkimuksissa yleensä todeta eroja päivä- ja vuorotyöntekijöiden terveydentilassa tai erot ovat jopa vuorotyöntekijäryhmän eduksi.

Tutkimuksen tarkoitus

Vuorotyö paperiteollisuudessa -tutkimuksen tarkoitus oli selvittää vuorotyön yhteyttä työn kokemiseen ja terveyteen. Määrättyihin ammattiryhmiin keskittymällä siinä pyrittiin kontrolloimaan työn ja työolosuhteiden merkitys.

Tutkimuksen mukaan vuorotyöhön sinänsä on sopeuduttu, sen kanssa tullaan toimeen, vaikka siitä ei juuri pidetty.

Vuorotyön edut liittyvät ajankäytön joustavuuteen, vapaata päiväsaikaan ja keskellä viikkoa ja tämän myötä päivätyöhön verrattuna paremmat mahdollisuudet hoitaa asioita virastoissa, ulkoilla, kalastaa jne.

Vuorotyön haittoja ovat ennen kaikkea väsymys ja unettomuus sekä sosiaalisten kontaktien rajoittuneisuus.

Useimmat tutkituista pitivät työtehtäväänsä ammatillisesti vaativana, useat myös kiinnostavana ja vaihtelevana. Työn arvostus on tyydyttävää ja joka toinen viihtyy työssään hyvin ja vain joka kymmenes huonosti. Kuitenkin nykyisen työtehtävänsä toiseen vaihtaisi joka toinen työntekijä. Työtehtävän vaihtamishalukkuuden syinä mainittiin ennen kaikkea vuorotyö ja tyytymättömyys nykyiseen ansiotaan.

Työn ominaisuudet

Tyytyväisyys näyttää olevan riippumaton työaikamuodosta, työtyytyväisyyteen vaikuttivat lähinnä työn ominaisuudet. Työssään viihtyvät parhaiten korjausmiehet ja prosessipuolen huippuammattien haltijat. Yleensä havaittiin, että tyytyväisyys kohosi edettäessä alemmilla ammattihierarkian tasoilta ylemmille. Alemmilla hierarkian tasoilla työhön liittyvä tyytymättömyys kohdistui työn luonteeseen ja työskentelyolosuhteisiin, ylemmillä tasoilla vuorotyöhön.

Terveydentilat

Tässä tutkimuksessa vuorotyöntekijäin arvio terveydentilastaan oli jopa hieman parempi kuin päivätyöntekijöiden, joskin ero on niukka. Tulos oli johdonmukainen sairauksien esiintymislukumäärän suhteen, sillä päivätyöntekijöillä oli sairauksia hieman enemmän kuin vuorotyöntekijöillä.

Toiminnallisilla oireilla tarkoitettiin oireita, jotka eivät suoranaisesti ole merkkejä jostain yksityisestä elimellisestä sairaudesta vaan, jotka kuvaavat lähinnä yleistä rasittuneisuutta tai rakenteellista poikkeavuutta.

Toiminnallisia oireita esiintyi vuorotyöntekijöillä jonkin verran enemmän kuin päivätyöntekijöillä. Psykkiset oireet sen sijaan olivat selvästi yhteydessä nimenomaan vuorotyöhön ja vähenivät iän myötä. Toisin sanoen vuorotyöhön liittyvät psykososiaaliset

vaikkeudet sekä fysiologiset rytmimuutokset näkyvät tämän tutkimuksen mukaan herkimmin psyykkisten oireiden lisääntymisenä.

Tarkasteltujen vuorotyöammattien sisällöllinen vaativuus heijastui nimenomaan prosessiammateissa runsaina psyykkisinä ja toiminnallisina oireina. Tämän mukaan vuorotyö työaikamuotona ei ole ainoa, tuskin aina edes keskeisin riskitekijä työntekijän terveydelle.

Käännetty vuorosheema

Kun tutkimuksen haastateltujen suorittamisen aikaan Raumalla ja Sunilassa oli käytännössä nykyinen ns. käännetty vuorotyösheema, voitiin tutkia vuororajustelmän käännöllä olevan myönteisiä vaikutuksia vuorotyön keskeisillä ongelma-alueilla: vähemmän sopeutumisvaikeuksia vuoron vaihtuessa, vähemmän väsymyksen ja unisuuden tunnetta yövuoron aikana ja muutenkin vähemmän fyysistä väsymystä.

Sheeman kääntö siis vaikuttaa työntekijään myönteisesti. Yllättävää on, että asennetasolla vastaavia eroja uuden ja vanhan sheeman tehtaiden työntekijöiden välillä ei voida todeta. Vanhan järjestelmän tehtailla jopa suhtauduttiin vielä kokeilemattomaan järjestelmään hieman myönteisemmin kuin tehtailla, joilla jo on järjestelmästä kokemusta. Suurin haitta sheeman käännöstä lienee vapaa-aikojen pituuden vaihtelu.

Unen summa

Kolmivuorotyöntekijöillä vuorokausi rytmittyy ja nukkumisajankohta ja unen summa vaihtelevat aina työvuoron mukaan. Yövuoron aikana nukkumisaika on pienimmillään, noin kuusi tuntia ja tällöin syntyvää univelkaa maksetaan takaisin iltavuoron aikana, jolloin vuorotyöntekijät nukkuvat enemmän kuin päivätyöntekijät keskimäärin vuorokaudessa.

Vuorotyöntekijöiden enemmistö noudattaa säännöllisiä elämäntapoja, esim. työvuorojen aikana ei juuri harrasteta valvomista, vaan pyritään nukkumaan mahdollisimman paljon ja niin normaaleina aikoina kuin mahdollista. Vanhemmat vuorotyöntekijät nukkuvat vähemmän kuin nuoremmat. Tämä on useissa tapauksissa seurausta siitä, että vanhemmilla vuoro-

työntekijöillä on nuoria useammin nukkumiseen liittyviä vaikeuksia, jotka eivät ole riippuvaisia ulkoisista olosuhteista. Yleensä tutkittujen asu-
mistaso oli hyvä ja parhaimmillaan se oli vanhemmissa ikäryhmissä.

Työaikamuoto — harrastusaktiivisuus

Tässä tutkimuksessa ei havaittu suuria eroja harrastusaktiiviteetissa työaikamuodon mukaan tarkasteltuna. Kuitenkin kotona leipäily, oleskelu ja taloustyöt ovat selvimmin juuri vuorotyöntekijöille ominaista. Lisäksi vuorotyöntekijöiden on luonnollisesti vaikea osallistua harrastuksiin, jotka pitkäjänteisesti on sidottu tiukkaan, päivätyöntekijöille laadittuun aikatauluun.

Työaikamuodoista riippumatta erityistä aktiivisuutta vaativia toimintoja harrastettiin vähän ja tässä paperityöntekijät eivät juuri eroa muista suomalaisista, joiden vapaa-aika tutkimuksien mukaan kuluu pääasiassa kotona puuhailussa ja leipäilyssä.

Näyttääkin siltä, että voimakkaammin kuin työaikamuoto harrastustoimintaan vaikuttavat yhteiskunnallinen asema, työn ominaisuudet ja henkilön intressit.

Terveys ja tyytyväisyys

Suoritetun selvityksen mukaan vuorotyötä ei voida käsitellä irrallisena työaikamuotokysymyksenä, kuten useimmissa tähän astisissa tutkimuksissa on tehty. Ongelmien tarkka rajaus edellyttää huomion kiinnittämistä myös työtehtävään, työolosuhteisiin ja työntekijän ammattiasemaan.

Työtyytyväisyys ja työntekijän terveys eivät ole riippuvaisia vain eikä aina edes keskeisesti työaikamuodosta. Työyhteisön, työn sisällön ja työolosuhteiden kehittämiseen on pantava erityistä painoa, jotta parhaillaan paperin- ja massanvalmistuksen teknologiassa tapahtuvat muutokset eivät vähentäisi vaan lisäisivät työtyytyväisyyttä.

Lisäansiot eivät hyvitä yleensäkaan työhön eivätkä yötyöhön liittyviä terveyshaittoja, niiden torjumiseksi on muita keinoja. Ja mitä stressiin tulee, niin lukuisten tutkimuksien mukaan suurin työhön liittyvä stressitekijä on työttömyys. □

tästä puhutaan mitä puhutaan tästä

Rintakuva patruuna A.W. Wahrenista

Axel Wilhelm Wahrenin rintakuvan muovasi taiteilija C.E. Sjöstrand Finlaysonin työväen teettämänä 1879.

* Kymiyhtiön perustajan **Axel Wilhelm Wahrenin** (1814—1885) nimi ei liity yksinomaan Suomen puunjalostusteollisuuteen vaan myös kutomateollisuuteen.

Wahren hankki itselleen vankan koulutuksen värjäämö- ja kutomateollisuuden alalla. Palattuaan 1836 ulkomailta syntymäkaupunkiinsa Tukholmaan, hän päätti omistautua kutomolalle. Hän oli 24-vuotias vuokratessaan Jokioisten verkatehtaan Suomessa. Kymmenen vuotta myöhemmin hän perusti Forssaan puuvillakehräämön.

Oy Finlayson Ab:n Yhdyslanka-nimisen henkilöstölehden n:ossa 1/1978 oli oheinen valokuva A.W.

Wahrenista tehdystä rintakuvasta. Tekstissä kerrotaan, että 1879 järjestettiin Forssassa suuri ulkoilmajuhla tehtaan henkilökunnalle. Työväki oli yllätykseksi teettänyt valokuvan perusteella rintakuvan A.W. Wahrenista taiteilija C.E. Sjöstrandilla. Wahren ei ole ainoastaan tehtaan vaan myös Forssan kaupungin perustaja.

Wahrenin suvun haltuun jäänyt rintakuva hankittiin myöhemmin takaisin yhtiölle. Se sijoitettiin tehtaan paikalliskonttoriin.

Lehden mukaan Wahrenin rintakuvia on kaksi. Toinen lahjoitettiin uuden kaupungintalon vihkiäisissä Forssan kaupungille.

* **Konttorimaailma**-niminen lehti ilmestyi 1945—1946 Voikkaan 'isossa konttorissa'. Se syntyi palkkakeskuksesta työskennelleiden **Eeva Lännpää** ja **Ebba Karhusen** toimesta. Rva Eeva Lännpää-Seppälä muistelee, että Ebba siirtyi paperitehtaan konttoriin ja toiseksi toimittajaksi tuli **Pirkko Antikainen**.

Lehti oli koneella kirjoitettu. Se sisälsi kirja-arvosteluja, runoja, tunnelmakuvaus, haastatteluja, lukijain kysymyksiä jne. Olipa lehdessä ristisanatehtäviäkin. Lehti toimitettiin vapaa-aikana. Kansilehden sommitteli joku avustaja.

Eeva Lännpää-Seppälä kertoi, että lehteä oli hauska tehdä, koska lukijakunta oli siitä hyvin kiinnostunut. Konttorimaailmaa luettiin ensinnäkin 'isossa konttorissa', sen jälkeen se kiersi Voikkaan tehdaskonttorit ja edelleen Kymintehdalla ainakin pääkonttorissa.

Voikkaan tytöt asialla

Kirjoittamisharrastus on ollut Eeva Lännpää-Seppälälle lapsesta lähtien hyvin läheinen ja tärkeä ilmasukeino. Hän kertoi jo varhain veljensä kanssa toimittaneensa lehteä. Yhteiskoulun vuosinaan hän teki sanomalehtityypistä koululehteä. Runojen kirjoittaminen on ollut hänelle varsinainen harrastus, myöhemmin myös proosa. Hän jäi yhtiöstä sairaseläkkeelle 1962 ja pystyi sen jälkeen antautumaan kokonaan mieliharrastukselleen.

Eeva Lännpää-Seppälä on harrastanut kirjoittamista vuosikymmenien ajan. Myös hänen puolisonsa Unto kirjoittaa runoa ja proosaa. Unto Seppälä on yhtiön palveluksessa veturinkuljettajana. Pöydällä on Konttorimaailma-lehden numeroita.

Eeva Lännpää-Seppälä kuuluu Kuusankosken työväenopiston kirjoittajapiiriin, Pohjois-Kymen kirjoittajareunaseen sekä Kymen läänin kirjailijayhdistys Paltaan. Kirjoittajapiiris-

sä hän tapasi myös avio- puolisonsa Unton. He ovat yhdessä osallistuneet mm. viidesti Oriveden kirjoittajakurssille. Eeva Lännpää-Seppälä toimii nykyisin Palttan runoarvostelijana.

Verlassa avataan vappuna Kesä -78

* Kuusankosken Taide-seuran ja Kouvolaan Taide-seuran jäsenet asettavat jälleen esille teoksiaan Verlan lomakylän seurataloon. Taidenäyttely Kesä -78 avataan vapunpäivänä klo 15. Näyttely on avoinna elokuun loppuun saakka. Esillä on yli sata työtä: maalauksia, piirustuksia, grafiikkaa ja veistoksia.

Pitipä sattua!

* Kymi Kymmene Paperin asiakas, **Mr. K. Appelkamp** Adelainesta Australiasta joutui tietokoneen uhriksi. Hänen kirjeensä Kymmene-Starin Australian myyntikonttoriin 16.2. on vapaasti käännettynä seuraavanlainen:

"Rakas Richard. Kolmen viime päivän aikana olen saanut 33 kappaletta Kymi-yhtiö-lehteä n:o 5. Lehtien

tuleminen saa minut ihmettelemään, mitä olen tehnyt ansaitakseni tämän osakseeni tulleen ylenpalttisen huomionosoituksen. Kaikissa saamissani kappaleissa on osoite kirjoitettu samalla tavalla (olen liittänyt yhden osoitelapun kirjeeseen). Siksi luulenkin, että tietokone on ryhtynyt kapinaan minun nimeni kohdalla. Valitettavasti en osaa suomea. Kuvien, erityisesti kauniita tyttöjä esittävien kuvien, katsominen kuitenkin on mahdollista. With kind regards, Spicers Paper Industries Limited, K. Appelkamp, Paper Division Manager."

Ja kaiken lisäksi nuo 33 lehteä tulivat hänelle kentties yksin kappalein. — Valitamme tapahtunutta. Virhe on nyt korjattu. Olemme iloisia, että Mr. K. Appelkamp suhtautui tilanteeseen suurenmoisella huumorintajulla.

✱ Kymiyhtiön henkilöstölehtien neuvottelukunnan Juantehtaan paikallisosasto pani töpinäksi. Tuloksena oli paikallinen tehdaslehti,

jonka ensimmäinen numero ilmestyi maaliskuussa. Lehden työnimenä on Juantehtaan Uutislehti, mutta toimitus ottaa vastaan nimieh-

dotuksia. Lehden toimituskuntaan kuuluvat neuvottelukunnan jäsenet ylimestari Jorma Pajari, pääluottamusmies Aaro Torvinen

Yhtiön henkilöstölehtien Juantehtaan paikallisosasto ja samalla tehtaan uuden lehden toimituskunta ylimestari Jorma Pajari (vas.), sihteeri Anu Laitinen ja pääluottamusmies Aaro Torvinen voivat olla tyytyväisiä Juantehtaan Uutislehden ensimmäiseen numeroon.

Juankoskella repäistiin

ja sihteeri Anu Laitinen. Anu toimii lehden toimittajana.

Uutislehden ensimmäinen numero on ihan hyvä ja journalistisestikin oikein selkeä ja oivallisesti toimitettu. Kansikuvan lisäksi sisäsivuillakin on kuvitusta. Taitto on konstailematon ja sisältö runsas ja monipuolinen. Että siitä vaan!

Syntymäpäiviä

Kuusankoski

Timo Toivonen arkkileikkurin hoitaja Voikkaan paperitehtaalta täyttää 50 vuotta 8.5.

Vilho Hämäläinen työnjohtaja Kymin mittari-korjaamolta täyttää 50 vuotta 11.5. Hänen harrastuksinaan ovat ampumaurheilu ja radioamatööritoiminta.

Monitoiminen sihteeri

✱ Juantehtaan isännöitsijän Lasse Timgrenin sihteeri Anu Laitinen oli tammi-kuussa kaksi viikkoa Lontoossa englannin kielen kurssilla. Kieliopintojaan hän jatkaa Juankosken kansalaisopistossa. Juankoskella on kaikenlainen harrastustoiminta hyvin vilkasta. Anu pääättelee sen johtuvan siitä, että maaseudulla on jokaisen itse keksittävä vapaa-ajanviettoa ohjelmaa.

Laitisen 10-vuotias tytär Lotta-Maria käy kolmen muun juankoskelaistytön kanssa Kuopiossa Lauri Vessannon balettikoulua. Sen lisäksi hän harjoitteli parhaillaan näytelmäkerhossa

Isännöitsijä Lasse Timgren ja sihteerinsä Anu Laitinen. Anun äiti Marjatta oli isännöitsijän aikaisempi sihteeri.

lastennäytelmää "Adalminan helmi".

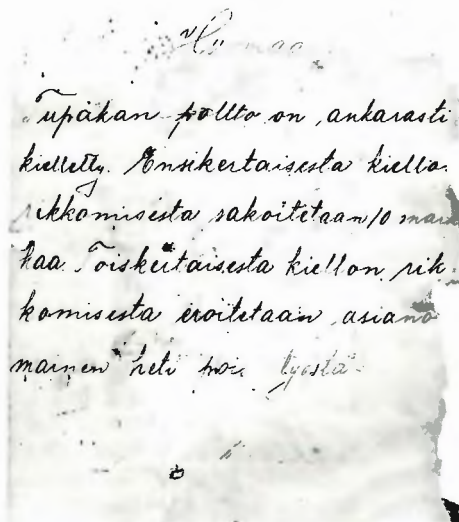
Isä-Laitinen on Lapinkävijä ja eräretkeilijä. Hän on veneineen mukana keväisin Kaavin suunnalla olevalla Vaikkojoella, joka muutama venekunnan voimin on laskettu aina Ruukinkoskelle saakka toukokuussa vesien ollessa korkeimmillaan. Kuuluu siellä olleen kuusalaiksiakin koskenlaskijoita.

✱ Jos tänä päivänä pistetään tupakanpolttajat ahtaalle, niin kovat ovat olleet määräykset entiseen aikaan. Oheinen kieltotaulu oli Kissakosken paperivaraston seinällä.

Nykyisin Kissakoskella ei ole kuin vesivoimala, mutta 1910—1920 siellä valmistettiin paperia. Koko tehdas paloi 16.4.1920 eikä uutta paperitehdasta Kissakoskel-

le enää rakennettu. Sen sijaan Oy Kissakoski Ab osti joitakin viikkoja paperitehtaan palon jälkeen Verlan puuhiomon ja pahvitehtaan kaikki osakkeet.

Oheisen kieltotaulun allekirjoitukset ovat kovin ajan haalistamat, tarkkasilmäinen voi kuitenkin nähdä siinä Kissakosken silloisen isännöitsijän Ernst Kleilen nimen.

Erkki Lahikainen

Esko Ruotsalainen

Heikki Jokela

Esko Salovaara
sorvaaja Kymin konekorjaamolta täyttää 50 vuotta 17.5.

Kalevi Mikkilä
asentaja kuljetusosastolta täyttää 50 vuotta 25.5.

Erkki Weckman
konttorikonemekaanikko Kymin mittarikorjaamolta täyttää 50 vuotta 26.5. Hän tuli 1943 yhtiön palvelukseen pääkonttoriin. Hän harrastaa ampumaurheilua.

Paavo Muuronen
kirvesmies Kemian kunnossapidosta täyttää 50 vuotta 4.6. Yhtiön palvelukseen hän tuli 1943 asunto-osastolle. Sen jälkeen hän työskenteli Kymin rakennusosastolla v:een 1968, jolloin siirtyi nykyiseen tehtäväänsä.

Pentti Antila
sähköasentaja Kymin sähkökorjaamolta täyttää 50 vuotta 7.6. Yhtiön palvelukseen hän tuli 1944.

Aulis Kivimäki
laborantti voimaosastolta täyttää 50 vuotta 17.6. Hän on syntynyt Tampereella ja tuli yhtiön palvelukseen 1961 Kymin höyryosastolle.

Mauri Laatonen
varastonhoitaja Voikkaan varastolta täyttää 50 vuotta 23.6.

Leo Sorvo
kirvesmies rakennusosastolta täyttää 50 vuotta 28.6.

Metsäosasto

Erkki Lahikainen
työnjohtaja Heinolasta täyttää 50 vuotta 16.5. Hän

on syntynyt Mikkelin maalaiskunnassa. Hän tuli yhtiön palvelukseen 1953 Päijänteen hoitoalueelle Heinolaan. Toimittuaan lastaus-, uutto-, leimaus- ja maataloustöissä hänet nimitettiin aputyönjohtajaksi 1958. Metsätyönjohtajaksi hänet nimitettiin 1963. Tässä tehtävässä hän on toiminut lähinnä Nynäsin tilalla Heinolassa.

Heinola

Kalle Heikkinen
puristaja levykoneistamosta täyttää 60 vuotta 1.4. Hän on syntynyt Lapinlahdella ja tuli yhtiön palvelukseen 1962.

Karkkila

Esko Ruotsalainen
kaavaaja maakaavausosastolta täyttää 50 vuotta 31.5.

Heikki Jokela
vahtimestari täyttää 50 vuotta 8.6. Yhtiön konepajakoulun oppilaaksi hän tuli 1946. Koulun käytyään hän tuli työhön levy- ja hitsausosastolle. Hän toimi matka-asentajana 1954—1959 ja ammattikoulun levy- ja hitsauslinjan työnopettajana 1959—1977. Vahtimestarin toimeen hän siirtyi 1977. Hitsauksen mestarikirjan hän suoritti 1970. Hän on lisäksi kuulunut Karkkilan kauppalan nuorisolautakuntaan, holhouslautakuntaan, kirkkoneuvostoon sekä vanhempainneuvostoon, jossa toimi puheenjohtajana neljä vuotta. Hänen harrastuksiaan ovat musiikki ja kuntoilu.

Kymiyhtiö

Kymi Kymmene Oy:n julkaisu

Toimitus

Kymi Kymmene Oy, tiedotusosasto
Niementie 13, 45700 Kuusankoski
Puh. keskus 951-47 012

Päätoimittaja: Eero Niinikoski puh. 416
Toimitussihteeri: Heli Kyllönen puh. 390
Toimittajat: Reijo Virta puh. 207
Maritta Hanjoki puh. 315

Kirjapaino

Kymi Kymmene Paperi — Kouvolan Kirjapaino
Valtakatu 28, 45100 Kouvola 10
Puh. vaihte 951-11 551

Neuvottelukunta

Kuusankoski: Niilo Vepsäläinen, Pentti Vättö, Eino Rihula, Helena Pesu, Pekka Junnola, Anders Lund, Harry G. Wiklund ja Eero Niinikoski

Juankoski: Aaro Torvinen, Jorma Pajari ja Anu Laitinen

Halla: Osmo Markkanen, Åke Nykänen ja Kirsti Ropponen

Soinlahti: Kalevi Riipinen, Marja Eskelinen ja Kalevi Laukkanen

Karkkila: Kaj Antas, Lauri Virolainen, Terttu Järvi, Tapani Juselius, Kauko Piironen ja Sinikka Mielck

Heinola: Raili Niemelä, Esko Valonen, Pentti Helenius, Leo Rauhala ja Kauko Nieminen

Salo: Elvi Vettenranta, Raimo Auranen, Jaakko Korpela ja Roger Holmberg

Santasalo: Anna-Liisa Tuomala, Tauno Mäenpää, Erkki Virtanen ja Pertti Vuorio

tehdasmuseo

Jorma Poutanen/Kuvapörssi Oy Helsinki

Verlan tehdasmuseo on avoinna 1.5.—30.9. klo 12—16. Maanantaisin museo on suljettu. Opastuskierrokset alkavat tunnin väliajoin. Pääsymaksu on 2 mk henkilöltä. Koululaisten ryhmäkäynneistä peritään 8 mk ja muilta ryh-

miltä 15—45 mk ryhmän suuruuden mukaan. Ryhmäkäynneistä on sovittava etukäteen puh. 951-38544. Tehdasmuseon yhteydessä toimivasta Väentuvasta on saatavissa kahvia, virvokkeita sekä Verlaan liittyviä muistoesineitä.

Kymi Kymmene